

Analiz No: 4

enstitü
sosyal

Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarının **Kurumsal ve Akademik Verimlilik Görünümü**

Enstitü Sosyal | Burhaniye Mah. Hacı Reşit Paşa Sok. No:18 34676 Üsküdar, İstanbul / TÜRKİYE
Tel: 0216 422 00 22 | <https://www.enstusosyal.org/> | info@enstusosyal.org

COPYRIGHT © 2024

Bu yayının tüm hakları Enstitü Sosyale aittir. Enstitü Sosyalın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Enstitü Sosyal | Analiz No: 4

Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarının Kurumsal ve Akademik Verimlilik Görünümü

Talip YİĞİT

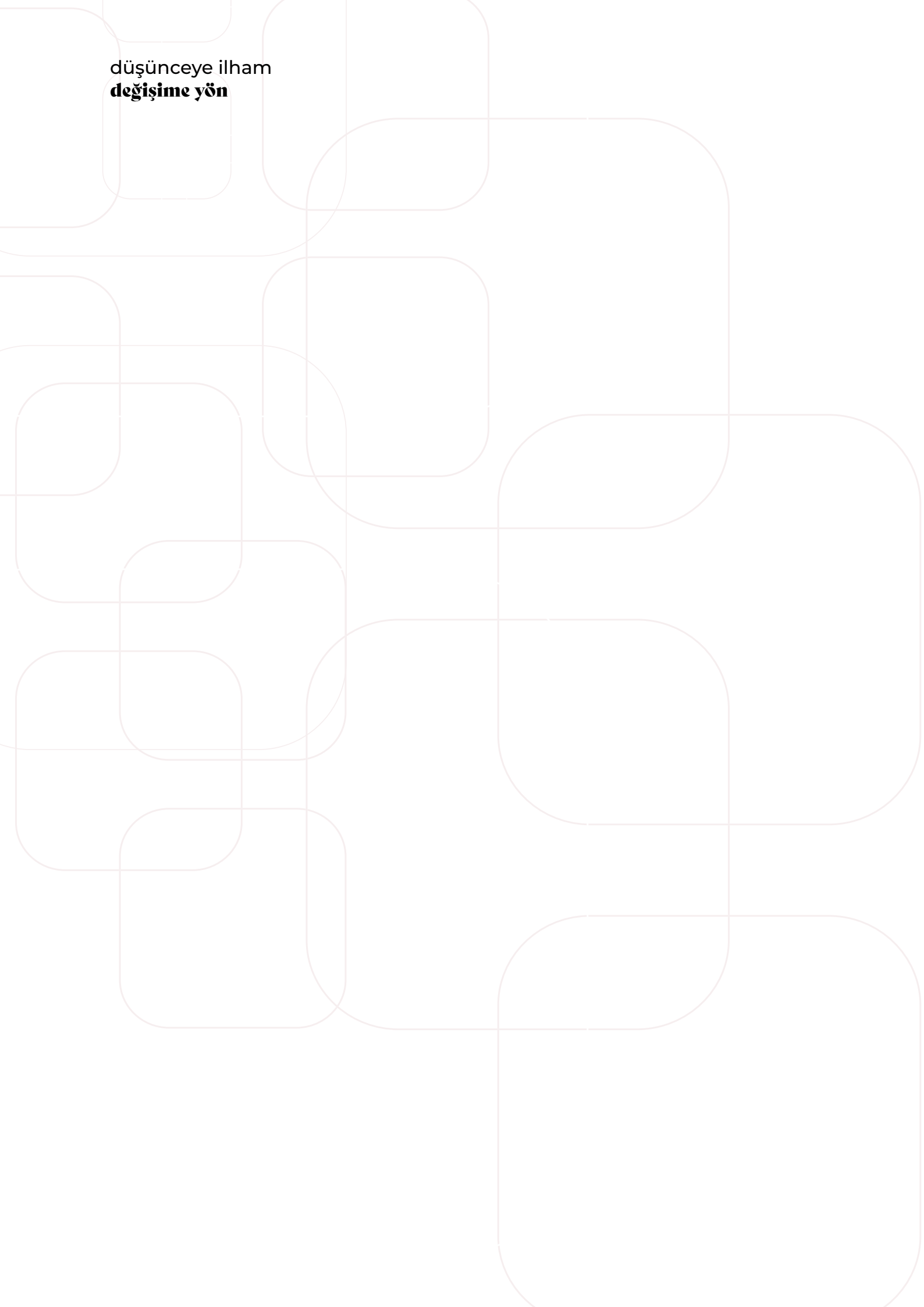
Murat DİNÇER

düşünceye ilham
değişime yön

İÇİNDEKİLER

Giriş	9
1. Çalışmanın Metodolojisi	10
1.1. Kullanılan Veri Seti	10
1.2. Kullanılan Analiz Yöntemleri.....	11
2. Analiz.....	15
3. Sonuç, Değerlendirme ve Öneriler.....	39
Kaynakça	47
Ekler.....	49
Yazar Hakkında.....	53

düşünceye ilham
değişime yön

GİRİŞ

Türkiye’de yükseköğretim, 21. yüzyıla kadar oluşturduğu akademik ve idari alt yapısı ile gelişimini sürdürmeye devam etmektedir. 1933 yılında Osmanlı Devleti’nden kalan Darülfünunun yerine inşa edilen İstanbul Üniversitesi ve peşi sıra kurulan çeşitli üniversiteler ile uzun yıllar devlet eliyle sürdürülen yükseköğretim, zamanla vakıfların teşebbüsleri ile genişleyen bir yapıya bürünmüştür. 1984 yılında Bilkent Üniversitesinin kurulması ile güç kazanan ülkemizin yükseköğretim yapısı, günümüzde hâlihazırda devlet ve vakıf üniversiteleri bağlamında kurumsal ve akademik gelişimini sürdürmektedir (YÖK, 2023).

Ülkemizde 2024 yılı itibarı ile aktif olarak eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren 208 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bu kurumların 129’u devlet üniversitesi, 75’i vakıf üniversitesi ve 4’ü vakıf meslek yüksekokulu statüsündedir. Bu üniversitelerde, 174.702 öğretim elemanı görev yapmaktayken toplam öğrenci sayısı 7.081.289’dur. Örgün öğretimdeki toplam öğrenci sayısı ise 3.842.831’dir. Örgün eğitimdeki öğrenciler arasından 409.559’u yüksek lisans, 108.933’ü doktora düzeyinde öğrenim görmekte iken ön lisans ve lisans öğrencilerinin toplamı 3.324.339’dur (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2024).

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarının işleyişi Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından düzenlenmektedir. Bu kapsamda, üniversiteler çeşitli kurumsal etkinlik alanları bakımından (akademik, idari, kurumsal, mali, kalite güvence sistemi vb.) incelemelere ve değerlendirmelere tabi tutulmaktadır. YÖK dışında, URAP, Türkiye Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı vb. gibi organizasyonlar da ülkemizde yükseköğretimin mevcut durumuna ilişkin periyodik ölçümler yürütmektedir.

Bu çalışma kapsamında da ülkemizdeki yükseköğretimin mevcut yapısına ilişkin analizler sunulmaktadır. Çalışmanın içeriğinde sırasıyla gerçekleştirilen analizlerin metodolojik temeli, geliştirilen veri setine ilişkin incelemeler, analiz çıktıları ve bu çıktıların yorumları üzerinden ülkemizdeki yükseköğretim yapısına ilişkin genel değerlendirmeler yer almaktadır. Böylece üniversitelerdeki akademik personelin iş yükü, akademik performansı ve memnuniyet düzeyine yönelik olarak gerçekleştirilen bu incelemelerin, ülkemizdeki yükseköğretim yapısının özgün niteliklerinin anlaşılmasına katkı sunması hedeflenmektedir.

1. ÇALIŞMANIN METODOLOJİSİ

Çalışma kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde eğitim öğretim faaliyetlerini sürdüren 123'ü devlet ve 62'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplamda 185 üniversitenin verilerine ulaşılmıştır. Bu üniversitelerin 49'u İstanbul'da bulunmaktadır. Veri setindeki üniversitelerin 114'ü 2000 yılı sonrasında eğitim öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Ayrıca çalışmamızın odağında, YÖK tarafından araştırma üniversitesi¹ olarak tanımlanan 23 üniversite de yer almaktadır.

1.1. KULLANILAN VERİ SETİ

Araştırma kapsamında, araştırmacılar tarafından çeşitli raporlardan yararlanılarak araştırmanın amacına özgü bir veri seti geliştirilmiştir. Tablo 1, çalışma kapsamında gerçekleştirilen analizlerde kullanılan değişkenler ve bu değişkenlere ilişkin açıklamaları göstermektedir.

Tablo 1'de yer alan akademik personelin ortalama iş yüküne ilişkin parametrelere (Kategori X) ait gözlemlere YÖK 2023 yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu'ndan ulaşılmıştır (YÖK, 2023). Öğrenci sayılarına ilişkin detaylı bilgiler, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden elde edilmiştir (Yükseköğretim

Bilgi Yönetim Sistemi, 2024). Akademik performans ve başarıya ilişkin parametrelere (Kategori Y) 23 Ekim 2023 tarihli URAP Türkiye Sıralaması Raporu'ndan ulaşılmıştır (URAP, 2023). Akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametrelere (Kategori Z) dair gözlemlere Üniversite Araştırmaları Laboratuvarının 2023 yılı Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması'ndan erişilmiştir (Karadağ & Yücel, 2023). URAP parametreleri içerisinde yer alan "Öğretim Üyesi/Öğrenci Puanı" veri setinde, "akademik personel başına düşen öğrenci oranı" değişkeninin yer alması itibarı ile veri setinden çıkartılmıştır.

¹ Bu üniversiteler sırasıyla; Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesidir.

1.2. KULLANILAN ANALİZ YÖNTEMLERİ

Çalışma içeriğini oluşturan veri setindeki gözlemler, iki farklı analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikli olarak ilgili parametrelere ilişkin gözlemler, Çok Boyutlu Ölçekleme Analizi’nin (*Multidimensional Scaling Analysis – MDS*) gerçekleştirilmesi için kullanılmaktadır. MDS, analizin gerçekleştirildiği veri setindeki birimler arasındaki benzerlik ve farklılıkların ortaya konmasında kullanılan çok değişkenli istatistiksel analiz tekniklerinden biridir (Li, Yin, Song, Gao, & Chen, 2019). En genel haliyle MDS; n tane birimin, p tane değişkene göre hesaplanan farklılıklarının k boyutlu bir düzlemde sergilenmesi olarak tanımlanmaktadır. Buradaki k değeri yaygın biçimde 2 olarak alınmakta ve MDS çıktıları iki boyutlu uzayda sunulmaktadır (Muça & Dhame,

2019).

MDS çalışmalarında en yaygın olarak kullanılan başarı kriteri GOF değeridir. GOF değeri, analiz sonucunda üretilen çıktının veri setindeki gerçekliği ne kadar başarılı yansıtabildiğini göstermektedir. Buna göre 0-1 aralığında hesaplanan GOF değerinin başarılı bir analizde en az 0.9 düzeyinde olması beklenmektedir (Aviles, Montero, & Sanchis-Marco, 2020). Bu çalışma kapsamında da literatüre uygun olarak GOF değeri, analizlerin başarı kriteri olarak değerlendirilmektedir. Analizler; R Studio 4.3.0 yazılımında “magrittr”, “dplyr”, “ggpubr” ve “stats” paketleri kullanılarak elde edilmiştir (Bache, Wickham, & Henry, 2022; Wickham, François, Henry, Müller, & Vaughan, 2023; Kassambara, 2023; Bolar, 2019).

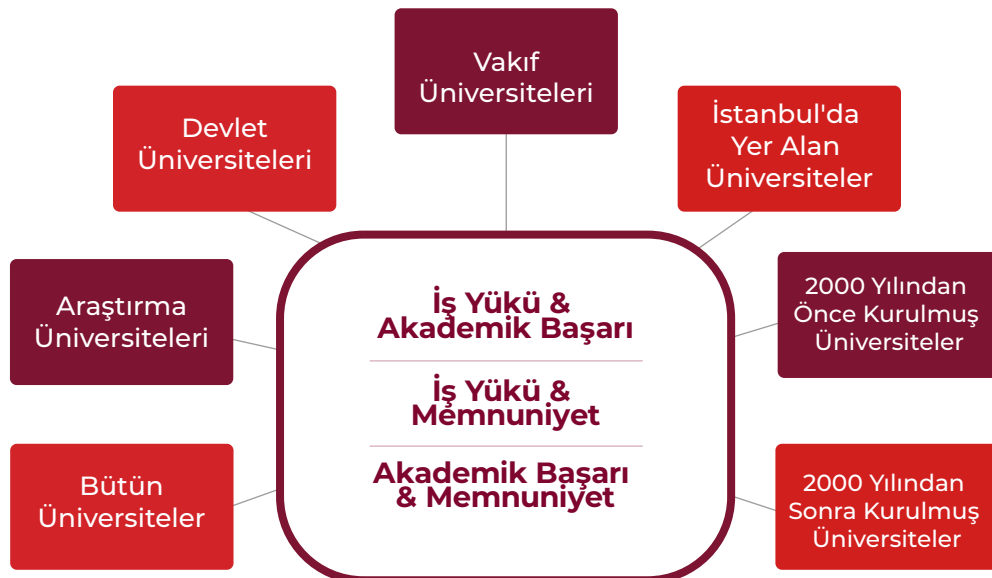
Tablo 1: Veri Setine İlişkin Açıklamalar

Kategori	Değişken Adı
Akademik Personel Ortalama İş Yüküne İlişkin Parametreler (Kategori X)	X1- Akademik personel başına düşen ön lisans öğrencisi oranı (Min: 0 / Maks: 117.98 / Ortalama: 7.22 / S. Sapma: 10.26)
	X2- Akademik personel başına düşen lisans öğrencisi oranı (Min: 3.63 / Maks: 56.12 / Ortalama: 14.05 / S. Sapma: 5.64)
	X3- Akademik personel başına düşen lisansüstü öğrenci oranı (Min: 0 / Maks: 9.13 / Ortalama: 2.86 / S. Sapma: 1.72)
	X4- Akademik personel başına düşen toplam öğrenci oranı (Min: 5.22 / Maks: 179 / Ortalama: 24.13 / S. Sapma: 14.26)
	X5- İdari personel başına düşen ön lisans öğrencisi oranı (Min: 0 / Maks: 80.4 / Ortalama: 8.69 / S. Sapma: 11.55)
	X6- İdari personel başına düşen lisans öğrencisi oranı (Min: 1.17 / Maks: 183.08 / Ortalama: 18.34 / S. Sapma: 19.97)
	X7- İdari personel başına düşen lisansüstü öğrenci oranı (Min: 0 / Maks: 61.85 / Ortalama: 3.68 / S. Sapma: 5.42)
	X8- İdari personel başına düşen toplam öğrenci oranı (Min: 1.68 / Maks: 320 / Ortalama: 30.71 / S. Sapma: 33.18)
Akademik Performans ve Başarıya İlişkin Parametreler (Kategori Y)	Y1- URAP Makale puanı (Min: 0.2 / Maks: 193.87 / Ortalama: 97.56 / S. Sapma: 35.76)
	Y2- URAP Atıf puanı (Min: 0.2 / Maks: 187.11 / Ortalama: 106.14 / S. Sapma: 34.59)
	Y3- URAP Bilimsel doküman puanı (Min: 0.2 / Maks: 185.24 / Ortalama: 104.77 / S. Sapma: 33.2)
	Y4- URAP Doktora puanı (Min: 0.2 / Maks: 199 / Ortalama: 70.28 / S. Sapma: 47.01)
	Y5- URAP Uluslararası iş birliği puanı (Min: 0.12 / Maks: 115.15 / Ortalama: 55.1 / S. Sapma: 21.7)
	Y6- URAP Yurtiçi iş birliği puanı (Min: 0.08 / Maks: 70.25 / Ortalama: 41.16 / S. Sapma: 13.75)
	Y7- URAP TÜBİTAK proje puanı (Min: 0.2 / Maks: 194.34 / Ortalama: 67.93 / S. Sapma: 43.32)
	Y8- URAP Toplam Puan (Min: 103.67 / Maks: 1126.41 / Ortalama: 594.26 / S. Sapma: 204.17)
Akademik Atmosfer ve Memnuniyete İlişkin Parametreler (Kategori Z)	Z1- Öğrenim deneyimi tatminkârlığı (Min: 28 / Maks: 91 / Ortalama: 62.14 / S. Sapma: 14.98)
	Z2- TÜMA Yerleşke ve yaşamının doyuruculuğu (Min: 37 / Maks: 89 / Ortalama: 68.05 / S. Sapma: 12.63)
	Z3- TÜMA Akademik destek ve ilgi (Min: 33 / Maks: 89 / Ortalama: 63.57 / S. Sapma: 13.15)
	Z4- TÜMA Kurumun yönetim ve işleyişinden memnuniyet (Min: 24 / Maks: 91 / Ortalama: 54.54 / S. Sapma: 17.47)
	Z5- TÜMA Öğrenim imkân ve kaynaklarının zenginliği (Min: 30 / Maks: 91 / Ortalama: 65.72 / S. Sapma: 15.43)
	Z6- TÜMA Kişisel gelişim ve kariyer desteği (Min: 30 / Maks: 91 / Ortalama: 61.59 / S. Sapma: 14.7)
	Z7- TÜMA Toplam puan (Min: 198 / Maks: 528 / Ortalama: 375.61 / S. Sapma: 80.56)

MDS analizlerine ek olarak parametreler arasındaki ilişkinin, analitik boyutta incelenebilmesi için korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Korelasyon (correlation) analizi, iki değişken arasındaki ilişkinin yönü ve şiddeti ile ilgilidir. [-1 / +1] değerleri arasında hesaplanabilen korelasyon analizinde, 0 değerine yaklaşıldıkça ilgili iki değişken arasındaki ilişkinin gücü zayıflamaktadır. Korelasyon katsayısının negatif bir değer almış olması, iki değişken arasında ters yönlü bir ilişki olduğunu gösterirken; pozitif korelasyon katsayıları, değişkenler arasındaki ilişkinin aynı yönde gerçekleştiğini göstermektedir (Yiğit, 2019). 1896’da literatüre giren Pearson korelasyon katsayısı başta olmak üzere günümüze kadar pek çok korelasyon analizi yöntemi geliştirilmiştir. En yaygın yöntem olan Pearson korelasyon katsayısı ile korelasyon analizinin temel varsayımı, değişkenlerin normal dağılımını göstermektedir. Çalışmamızda kullanılan veri setinde yer

alan gözlem sayısı, her bir değişken için en çok 185 ile sınırlı olduğundan normallik varsayımı sağlanamamıştır. Bu nedenle normal dağılmayan değişkenler üzerinde, korelasyon analizini mümkün kılan Spearman korelasyon katsayıları üzerinden korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir (Hauke & Kossowski, 2011).

Hem MDS hem de korelasyon analizi yöntemleri, veri setinde yer alan üniversitelerin farklı parametrelere göre gruplandırılması ile oluşturulan alt veri kümeleri üzerinde uygulanmıştır. Buna göre ilk olarak veri setinde yer alan bütün üniversitelerin verileri ile MDS ve korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir. Bunu takiben; araştırma üniversitesi olan üniversiteler, üniversitelerin türleri (devlet/vakıf), İstanbul’da bulunan üniversiteler ve üniversitelerin yaşı (2000 yılından önce ve sonra kurulan üniversiteler) şeklinde toplamda altı farklı alt veri kümesinde analiz gerçekleştirilmiştir.

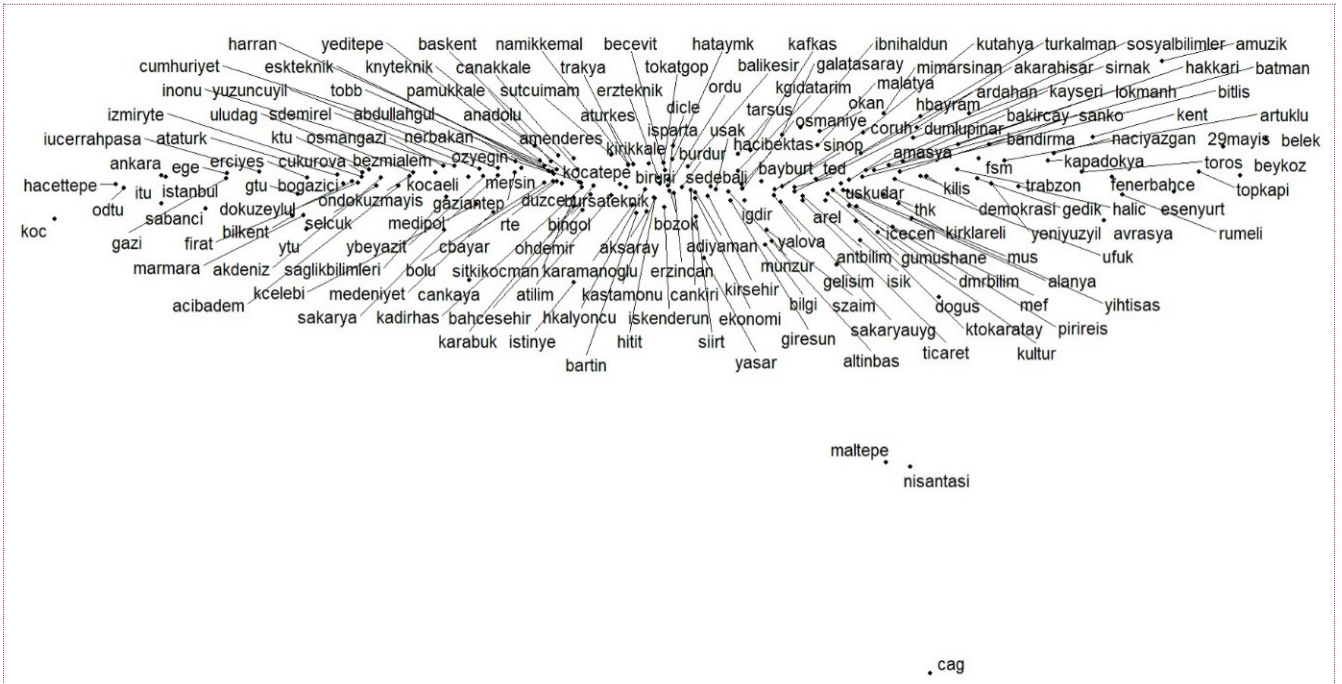
Buna ek olarak Tablo 1’de verilen değişken kümelerinin, birbirleri ile ilişkileri bağlamında incelenmesine yönelik analizler de bu çalışma kapsamına alınmıştır. Bu yönüyle iş yükü, akademik performans ve memnuniyet parametrelerinin birbirleri ile olan ilişkileri ayrı ayrı incelenmiştir. Şekil 1, alt veri kümeleri ve gerçekleştirilen analizlere ilişkin dağılımı göstermektedir. Şekil 1’den anlaşılabilceği üzere çalışma kapsamında, toplamda 21 farklı MDS modeli ve korelasyon analizi çıktısı geliştirilmiştir.

ANALİZ

2. ANALİZ

Bu bölümde, MDS ve korelasyon analizlerinin çıktıları ve yorumları sunulmaktadır. Şekil 2, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında veri setindeki bütün üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analiz veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı (GOF Kriteri) %99 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere bu grup içerisinde en çok farklılaşan üniversite Çağ Üniversitesi olmuşken Nişantaşı Üniversitesi ve Maltepe Üniversitesi birbirine benzer bir şekilde konumlanmıştır. Ağırlıklı olarak bütün üniversiteler benzer bir karakteristik göstermektedir. Ek 1’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.09 düzeyindedir. Bu durum, iş yükü ve akademik başarı ilişkisinin incelendiği faktörler arasındaki ilişkinin çok zayıf düzeyde olduğunu göstermektedir.

Şekil 2: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (Bütün Üniversiteler)

Şekil 3, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında veri setindeki bütün üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtırma başarısı %93 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere yine Çağ Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Nişantaşı Üniversitesi diğerlerinden farklı bir profil göstermişlerdir. Bunlar dışındaki bütün üniversiteler benzer özellikler göstermektedir. Ancak burada, Atatürk Üniversitesinin görece diğer üniversitelerden farklılaşma eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

Ek 1’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.09 düzeyindedir. Bu durum, iş yükü ve memnuniyet başarı ilişkisinin incelendiği faktörler arasındaki ilişkinin çok zayıf düzeyde olduğunu göstermektedir.

Şekil 3: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (Bütün Üniversiteler)

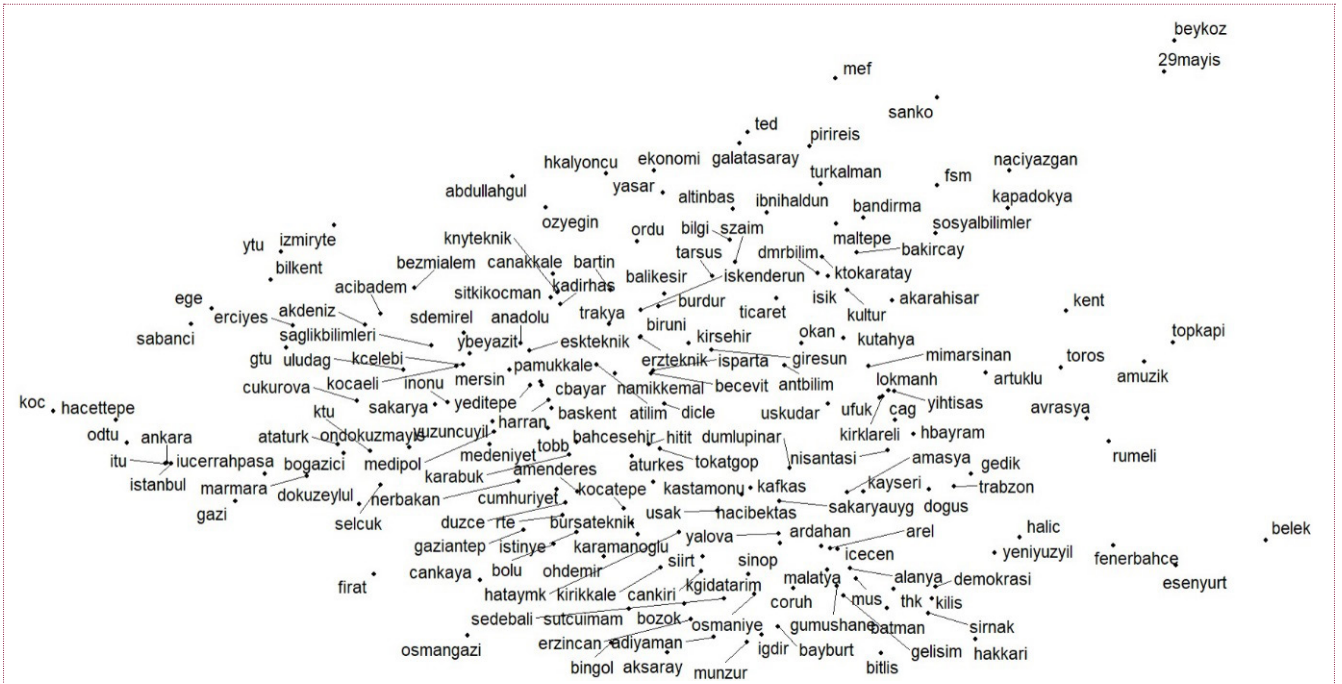

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 4, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında veri setindeki bütün üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %96 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere üniversiteler, önceki dağılımlardan farklı olarak anlamlı farklılıklar göstermiştir. Özellikle Beykoz Üniversitesi ve İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi ile Antalya Belek Üniversitesi ortalamadan en çok farklılaşan üniversitelerdir.

Ek 1’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.09 düzeyindedir. Bu durum, iş yükü ve akademik başarı ilişkisinin incelendiği faktörler arasındaki ilişkinin çok zayıf düzeyde olduğunu göstermektedir.

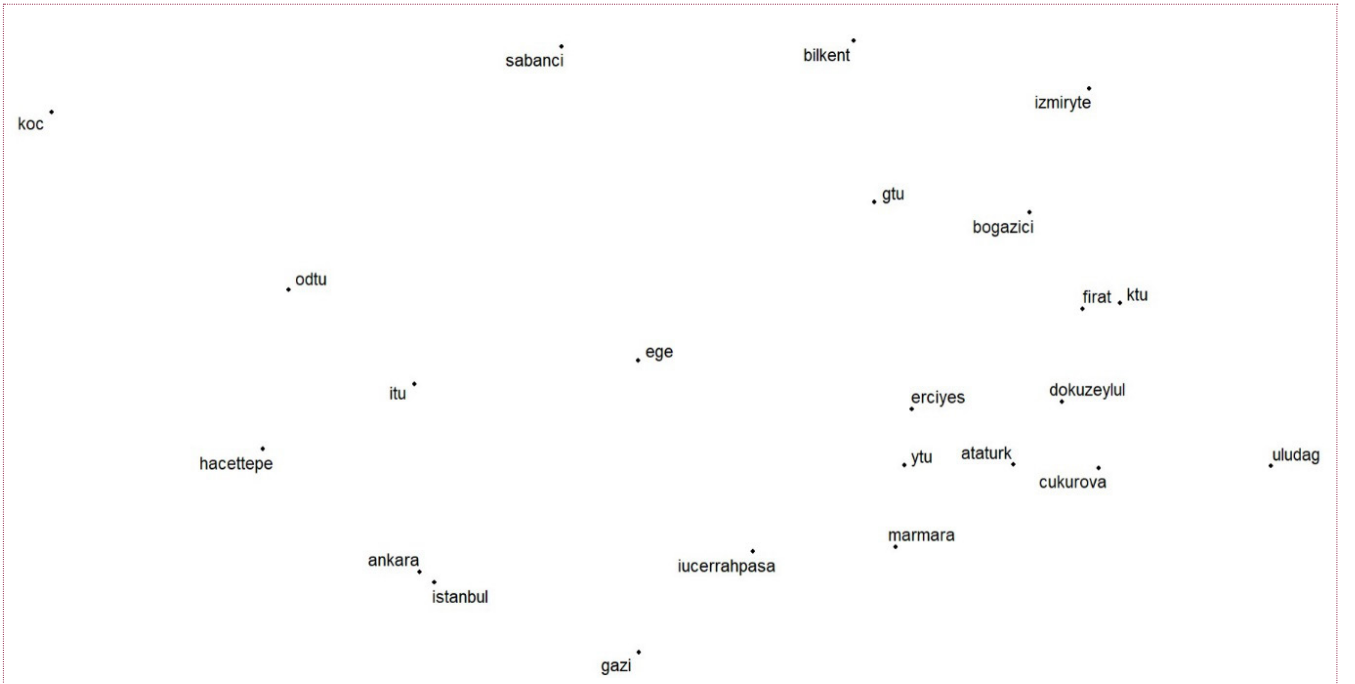
Şekil 4: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (Bütün Üniversiteler)

Şekil 5, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında araştırma üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtırma başarısı %91 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere üniversitelerin birbirlerinden farklılaşma düzeyi oldukça yüksektir. En çok farklılaşan üniversitelerin Koç Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi olduğu anlaşılmıştır.

Ek 2’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.29 düzeyindedir. Buna göre iş yükü ve akademik başarı arasındaki ilişki zayıf düzeydedir. Ancak bütün üniversitelere göre kıyaslandığında, araştırma üniversitelerinde bu ilişki daha güçlüdür.

Şekil 5: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (Araştırma Üniversiteleri)

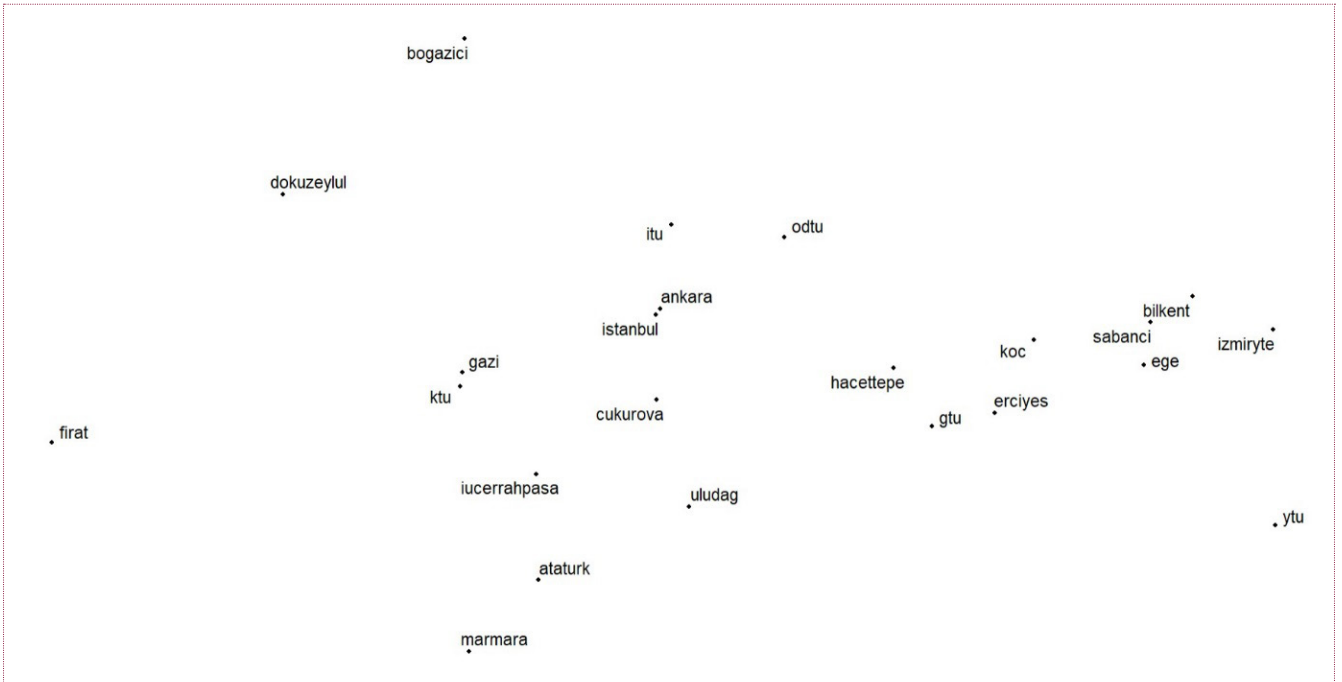

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 6, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında araştırma üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %88 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere yine üniversitelerin farklılaşma düzeyi yüksektir. Ancak bu dağılımda en çok farklılaşan üniversitelerin Boğaziçi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi oldukları görülmüştür.

Ek 2’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.30 düzeyindedir. Bu oran ilgili faktörler arasında zayıf-orta düzey bir ilişki olduğunu göstermektedir.

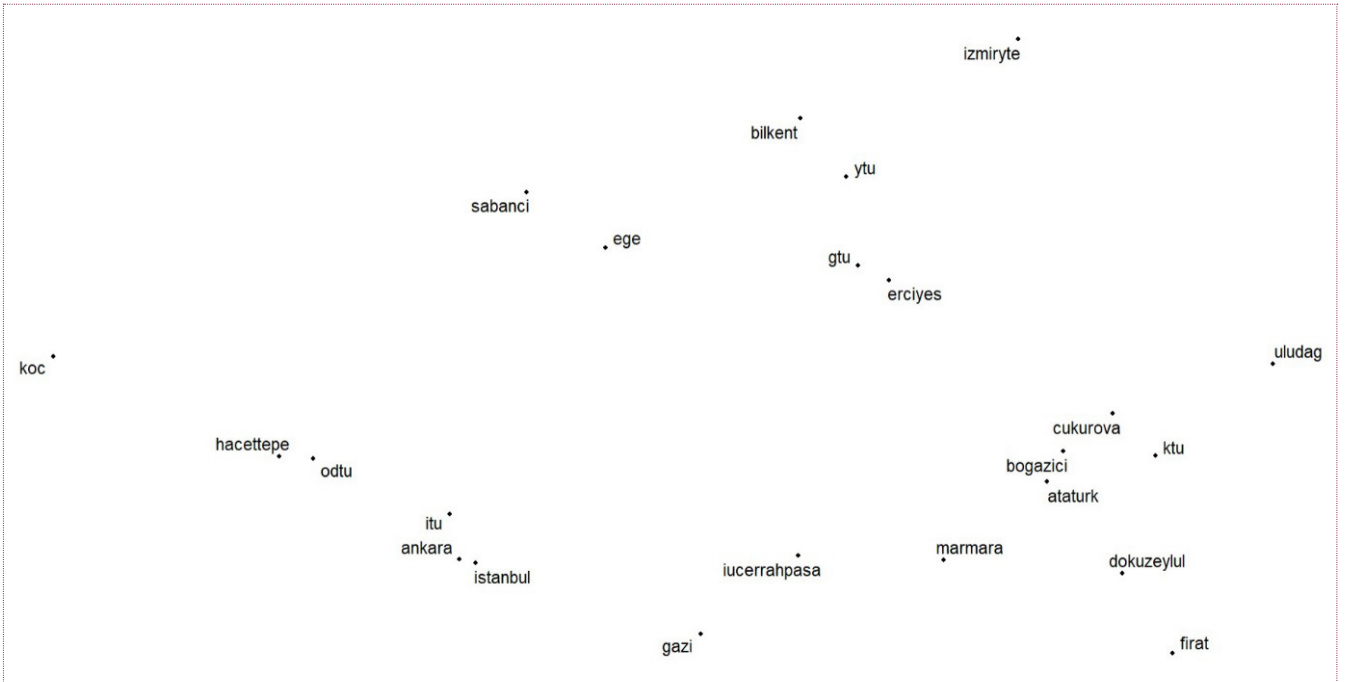
Şekil 6: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (Araştırma Üniversiteleri)

Şekil 7, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında araştırma üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtırma başarısı %90 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere üniversitelerin birbirlerine göre farklılaşma düzeyleri yüksek olup Koç Üniversitesi en çok farklılaşan üniversite konumundadır.

Ek 2’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.30 düzeyinde olup zayıf bir korelasyon ilişkisi bulunduğu anlaşılmaktadır.

Şekil 7: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (Araştırma Üniversiteleri)

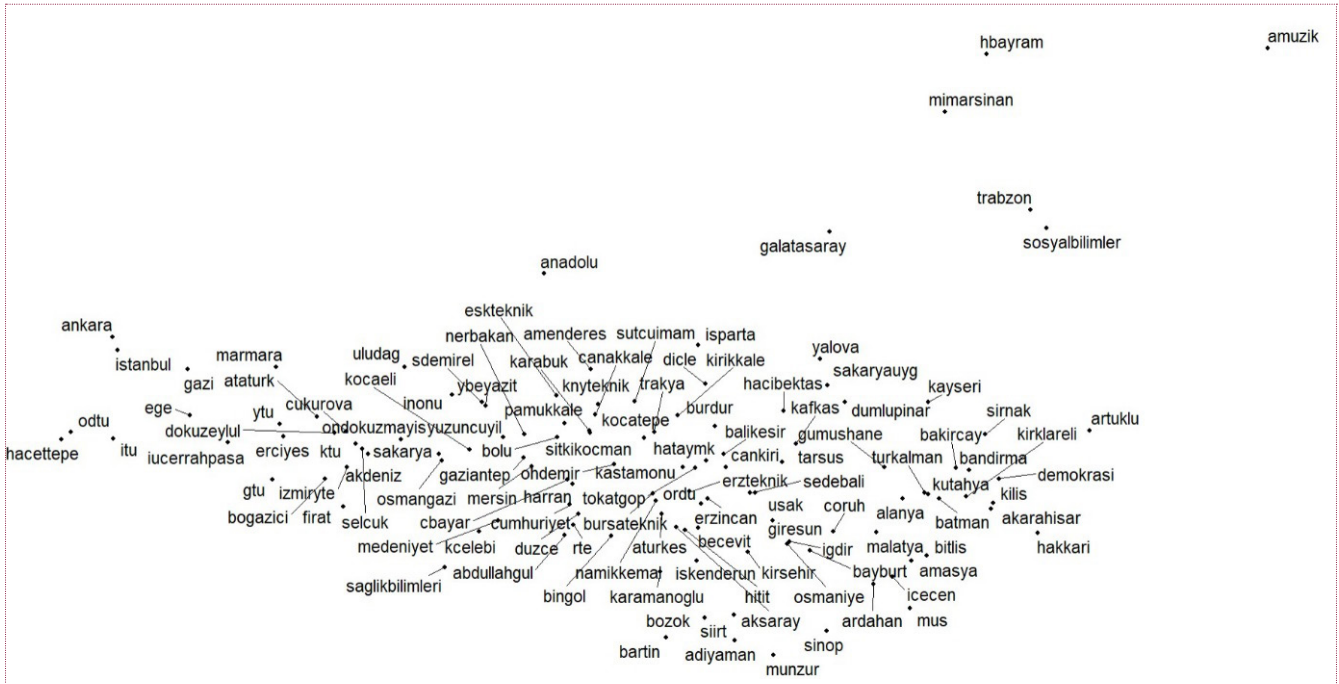

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 8, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında devlet üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analiz veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarı %99 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi ortalamadan en çok farklılaşan üniversite olmuştur. Ayrıca Mimar Sinan Üniversitesi, Hacı Bayram Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi ve Sosyal Bilimler Üniversitesi ortalamadan anlamlı ölçüde farklılaşan üniversitelerdir.

Ek 3'te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.51 olup en düşük korelasyon katsayısı ise (-0.44) şeklindedir. Bu durum, ilgili faktörler arasında pozitif ve negatif yönlü orta düzey bir ilişki olduğunu

Şekil 8: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (Devlet Üniversiteleri)

göstermektedir.

Şekil 9, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında devlet üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %95 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere üniversitelerin farklılaşma düzeyleri görece yüksek olup özellikle Yıldız Teknik Üniversitesi özgün bir karakter sergilemektedir.

Ek 3’te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.26 iken en düşük korelasyon katsayısı ise (-0.54) şeklindedir. Bu durum ilgili faktörler arasında zayıf-orta düzey bir ilişki olduğunu göstermektedir.

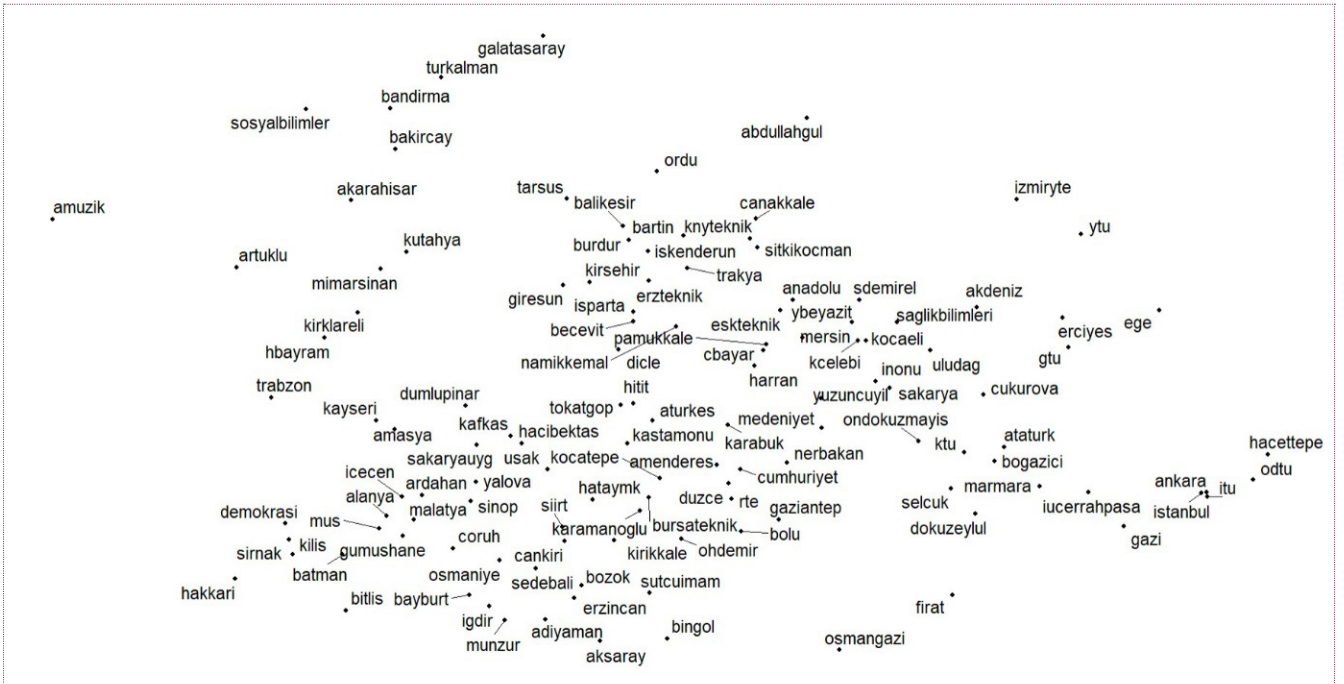
Şekil 9: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (Devlet Üniversiteleri)

düşünceye ilham değişime yön

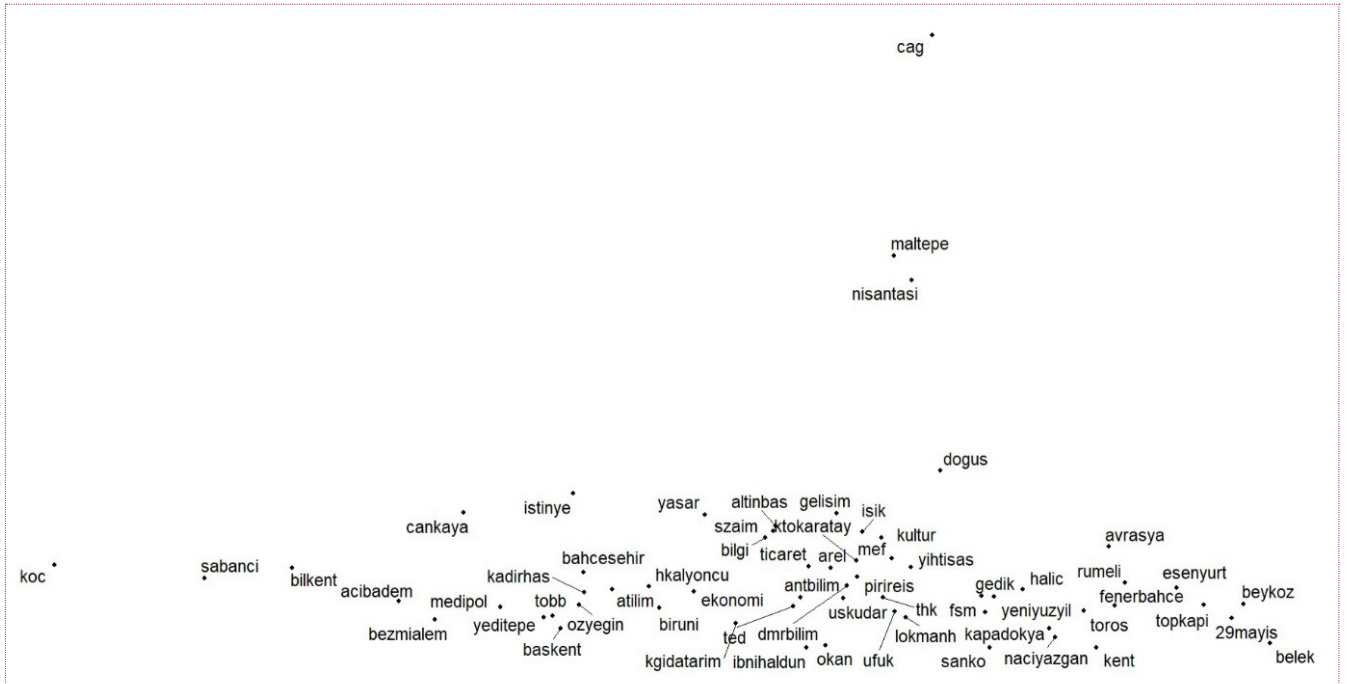
Şekil 10, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında devlet üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %96 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılabilceği üzere en çok farklılaşan üniversiteler arasında devlet üniversitelerinin ağırlığı yüksektir. Bununla birlikte Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi en çok farklılaşan üniversite konumundadır. Ek 3'te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.68 düzeyine kadar çıkmaktadır. Bu oran, ilgili faktörler arasında yüksek-orta düzey bir ilişki olduğunu göstermektedir. Buna göre devlet üniversitelerinin URAP başarı puanlarındaki artış, çalışanların farklı boyutlardaki memnuniyetleri ile pozitif ilişkilidir.

Şekil 10: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (Devlet Üniversiteleri)

Şekil 11, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında vakıf üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analiz veri setindeki gerçekliği yansıtır başarı %98 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere yine Çağ, Maltepe ve Nişantaşı Üniversitelerinin ortalamadan farklılaşma düzeyleri yüksektir. Ek 4’te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.37 iken en düşük korelasyon katsayısı değeri (-0.63) şeklindedir. Bu durum, ilgili faktörler arasındaki ilişkinin en çok orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Şekil 11: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (Vakıf Üniversiteleri)

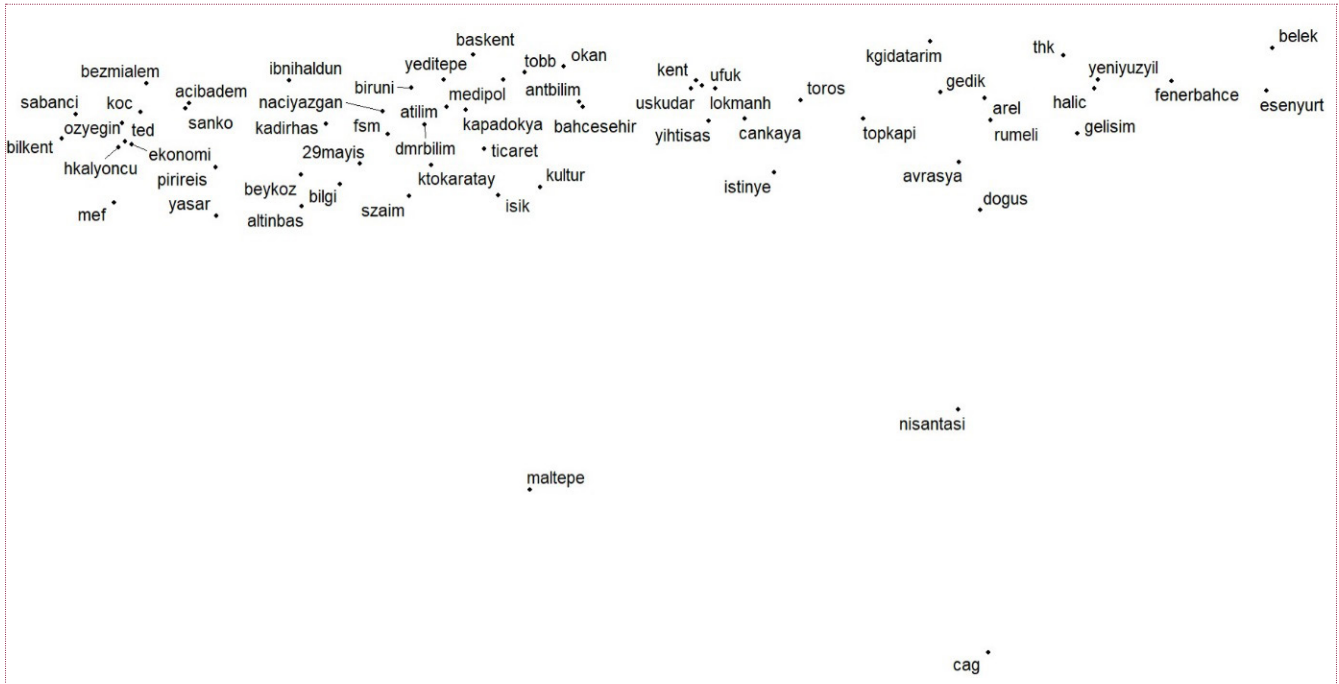

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 12, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında vakıf üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %96 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere Çağ, Nişantaşı ve Maltepe Üniversitelerindeki farklılaşma bu dağılımda da yüksek iken Antalya Belek ve İstanbul Esenyurt Üniversiteleri de benzer karakteristik gösterip farklılaşan üniversitelerdendir.

Ek 4'te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı en yüksek 0.12 iken en düşük (-0.58) şeklindedir. Katsayıların ağırlıklı olarak negatif olduğu bu dağılımdan anlaşılan özellikle vakıf üniversitelerindeki iş yükü artışının mutluluk ve memnuniyet durumları ile negatif yönlü ilişkili olduğunu göstermektedir.

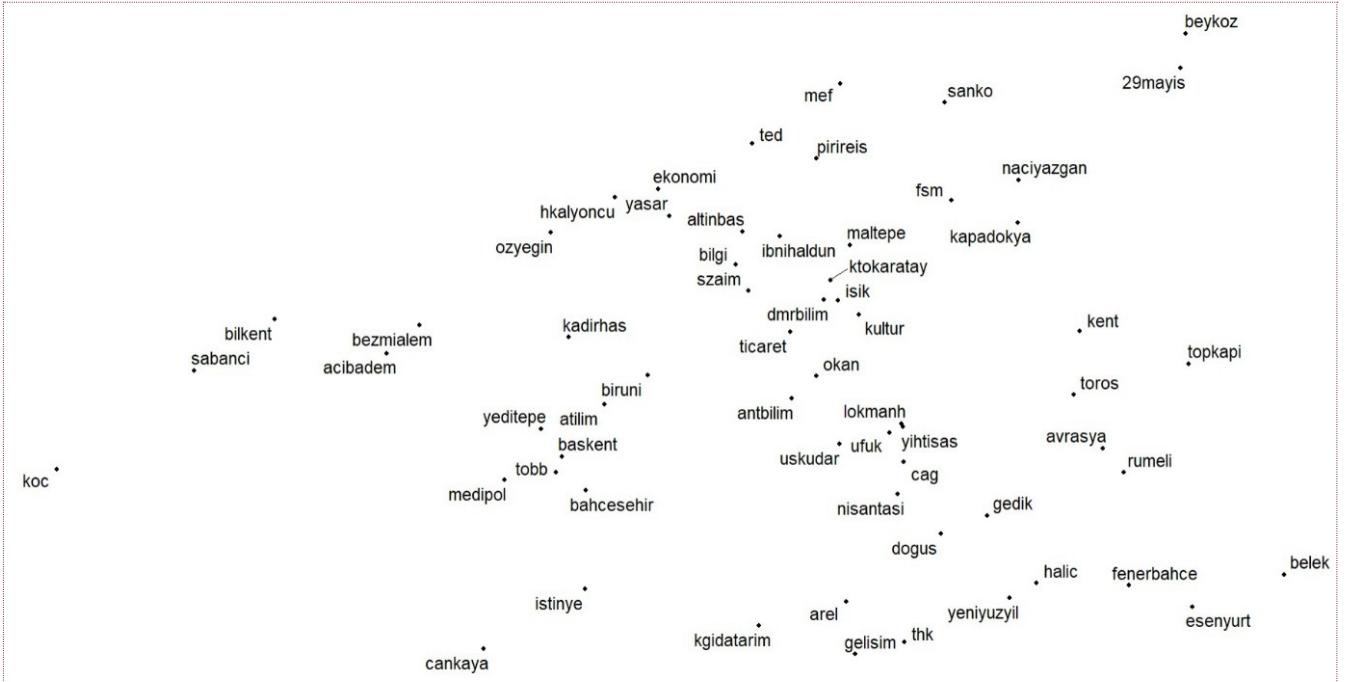
Şekil 12: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (Vakıf Üniversiteleri)

Şekil 13, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında vakıf üniversitelerinin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %97 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere bütün üniversiteler arası farklılaşma düzeyi yüksek olmakla birlikte Koç Üniversitesi en çok farklılaşan üniversite konumundadır.

Ek 4’te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.67’ye kadar çıkmaktadır. Buna göre devlet üniversitelerinde olduğu gibi vakıf üniversitelerinde de URAP başarı parametrelerindeki puan artışı memnuniyet düzeyini olumlu yönde etkilemektedir.

Şekil 13: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (Vakıf Üniversiteleri)

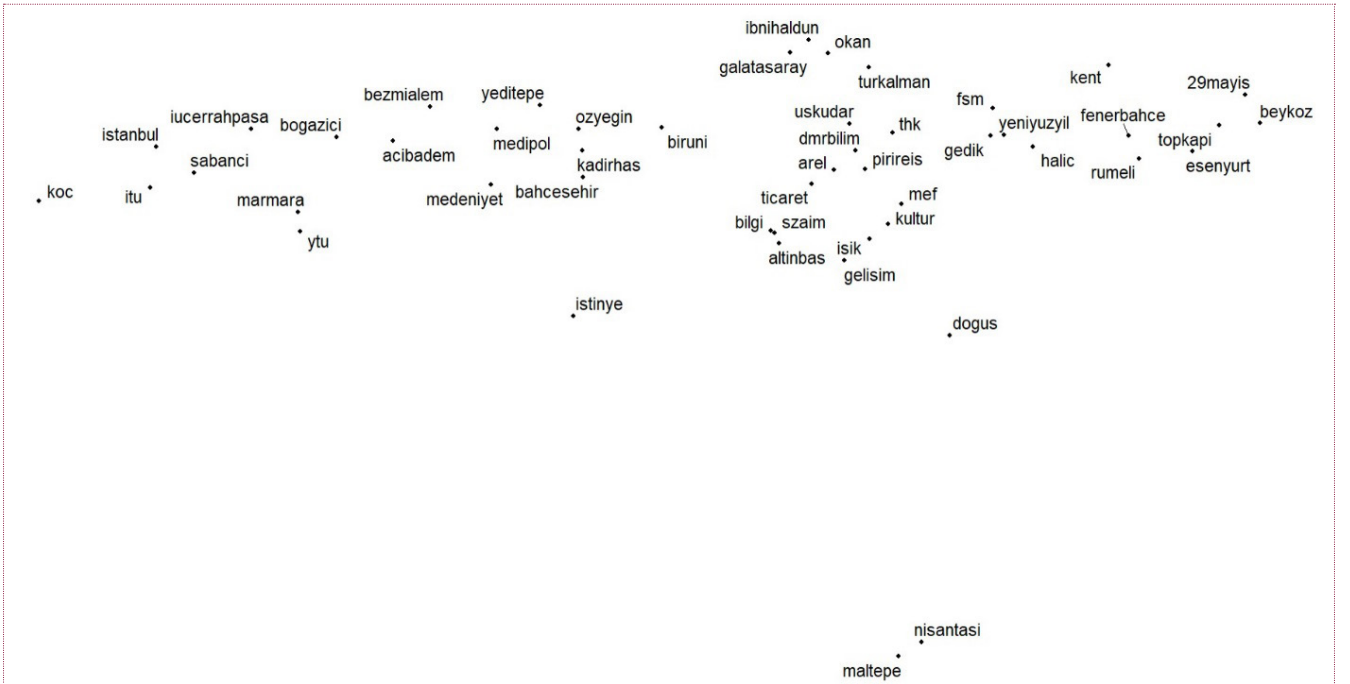

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 14, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında İstanbul'daki üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtırma başarısı %98 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere önceki analizlerde olduğu gibi Maltepe ve Nişantaşı Üniversitelerindeki farklılaşma yüksek düzeydedir.

Ek 5'te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.56 düzeyinde olsa da değişkenler arasındaki korelasyon ağırlıklı olarak zayıf düzeyde negatif yönlüdür. Buna göre İstanbul'daki üniversiteler özelinde de iş yükündeki artışın akademik başarı ile ilişkisi zayıf da olsa negatif yönlüdür.

Şekil 14: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (İstanbul'daki Üniversiteler)

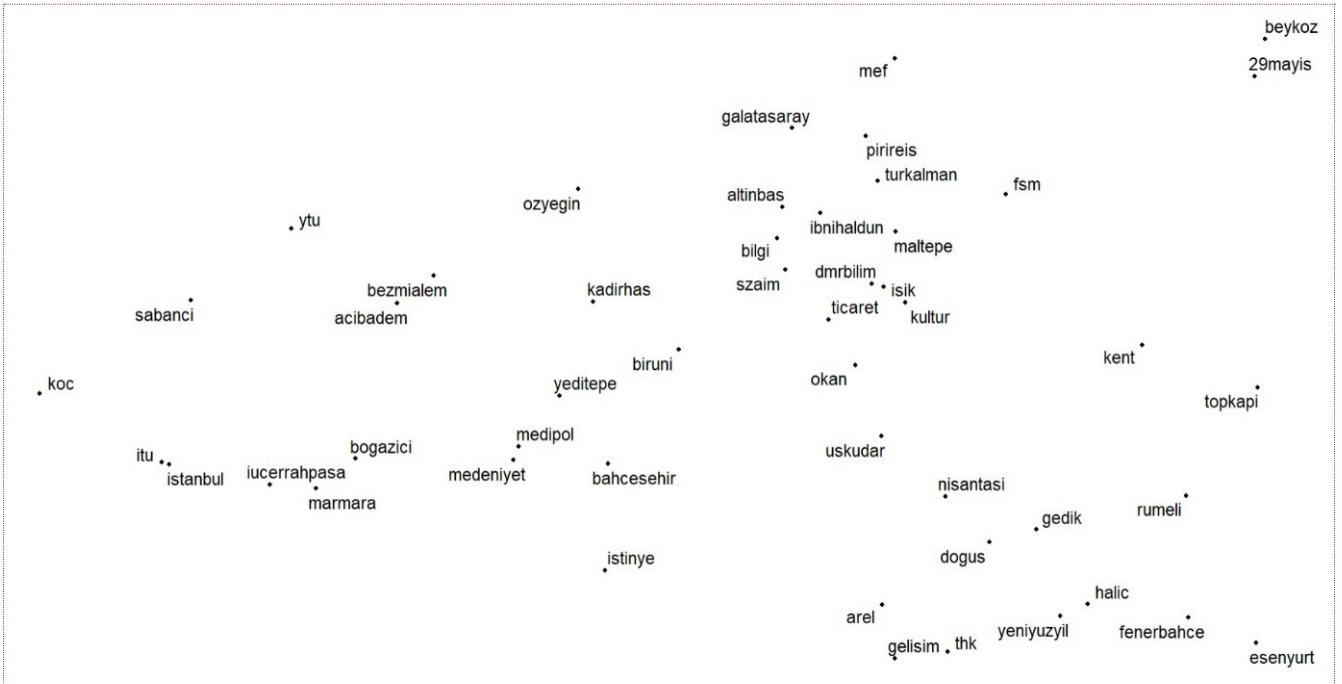

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 16, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında İstanbul'daki üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %97 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere ortalamadan en çok farklılaşan iki üniversite Beykoz Üniversitesi ve İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi'dir.

Ek 5'te sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.67 düzeyindedir. Ayrıca bütün katsayılar pozitif bir değer taşımaktadır. Bu durum iki faktör arasındaki ilişkinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Şekil 16: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (İstanbul'daki Üniversiteler)

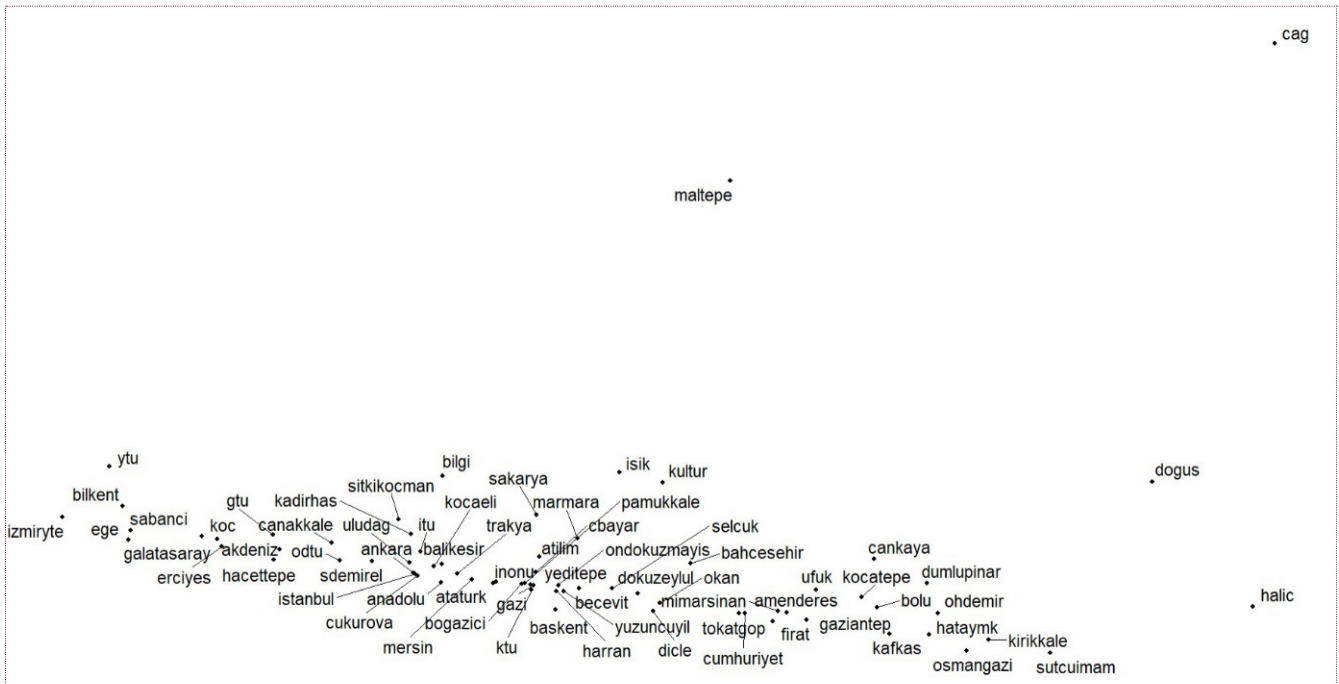

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 18, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında 2000 yılından önce eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamış olan üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %90 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere önceki dağılımda olduğu gibi en çok farklılaşan üniversiteler; Maltepe Üniversitesi, Çağ Üniversitesi, Doğu Üniversitesi ve Haliç Üniversitesi şeklindedir.

Ek 6’da sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.25 iken, en düşük katsayı değeri (-0.58) şeklindedir. Hemen hemen bütün katsayıların negatif bir değer aldığı dağılımdan yola çıkarak iş yükü ve memnuniyet arasındaki zıt yönlü ilişkinin, bu kategori için de geçerli olduğunu söylemek mümkündür.

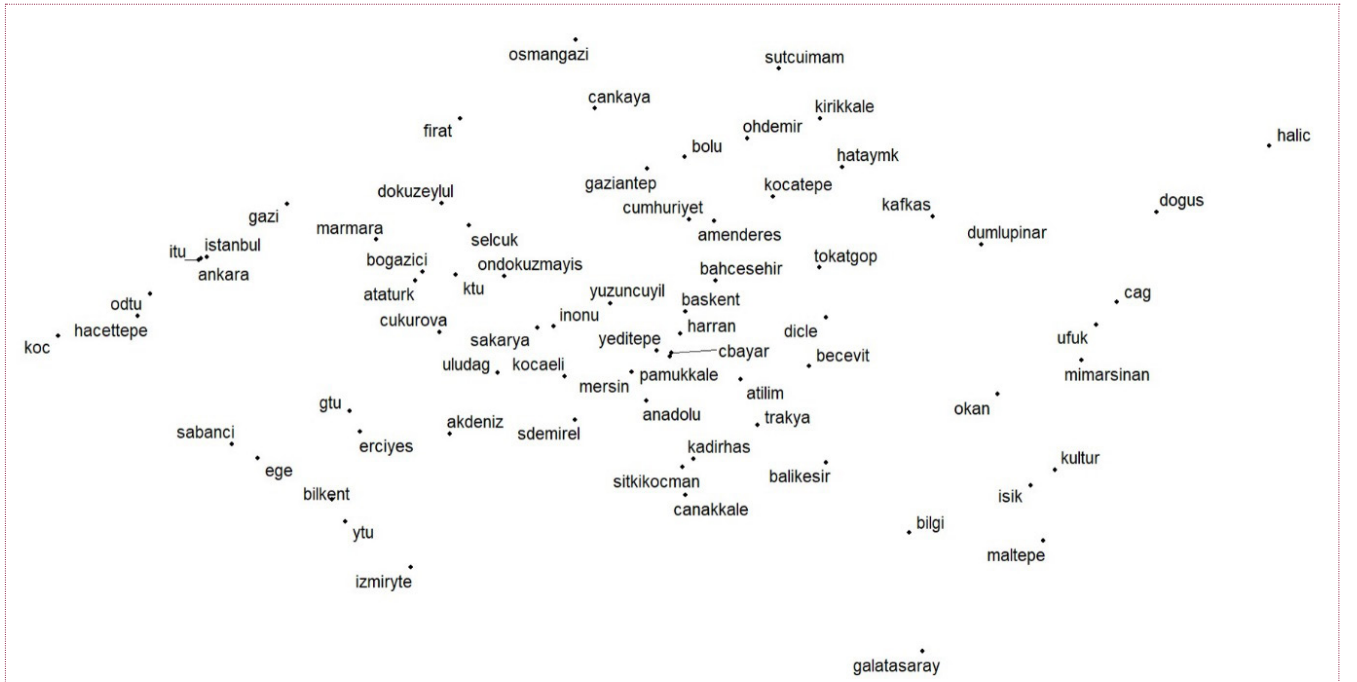
Şekil 18: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (2000 Yılından Önce Kurulan Üniversiteler)

Şekil 19, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında 2000 yılından önce eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamış olan üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %97 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere bu dağılımda Galatasaray Üniversitesi, diğer üniversitelerden en çok farklılaşan üniversite konumundadır.

Ek 6’da sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.65 olmuştur. Bütün katsayılar pozitif yönlü iken, en düşük değer dahi zayıf-orta düzey bir ilişkiyi düşündürecek düzeydedir. Buna göre akademik başarının memnuniyet ile birlikte seyrettiği yargısı bu dağılım üzerinden de desteklenebilmektedir.

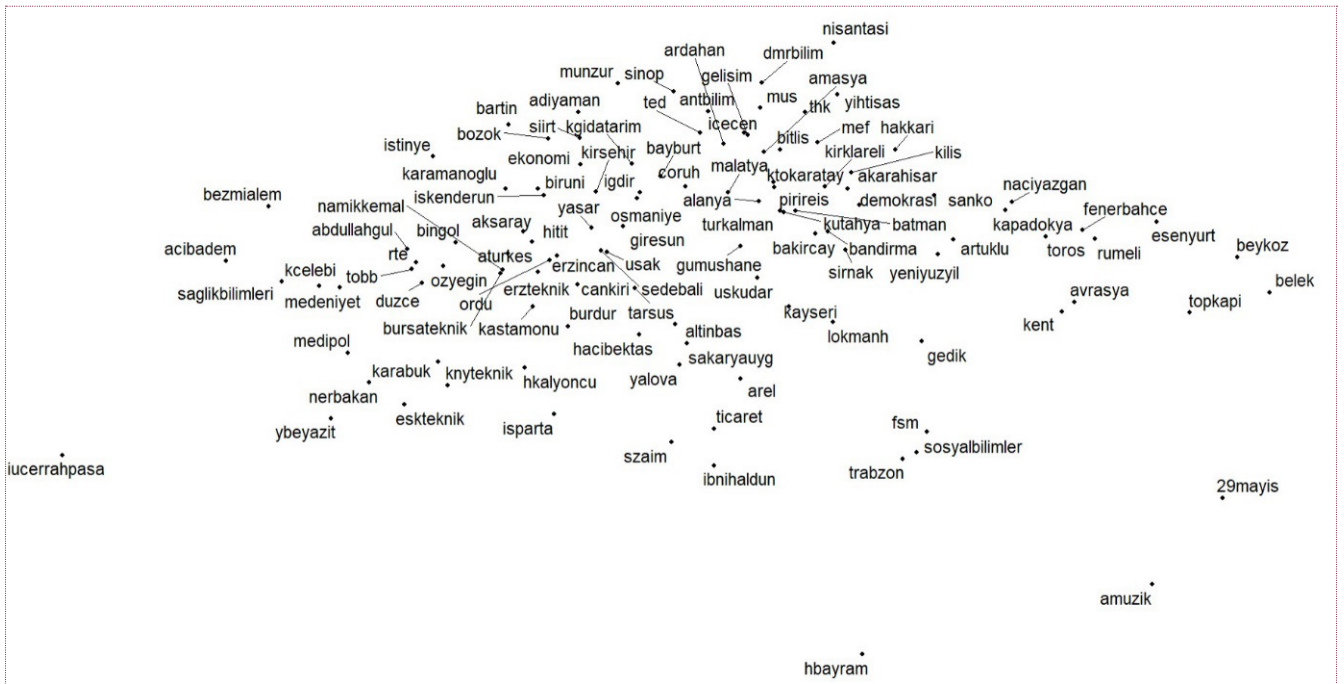
Şekil 19: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (2000 Yılından Önce Kurulan Üniversiteler)

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 20, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) arasındaki ilişki bağlamında 2000 yılından sonra eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamış olan üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %98 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere özellikle Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa farklılaşma düzeyi yüksek olan üniversitelerdir. Ek 7’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.43’tür. En küçük korelasyon katsayısı ise (-0.34) şeklindedir. Ayrıca katsayılar, ağırlıklı ölçüde negatif yönlüdür. Buna göre iki faktör arasında pozitif yönlü bir ilişkiden bahsedilemese de negatif yönlü olan ilişki zayıf düzeydedir.

Şekil 20: İş Yükü ve Akademik Başarı İlişkisi (2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler)

Şekil 21, akademik personel ortalama iş yüküne ilişkin parametreler (Kategori X) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında 2000 yılından sonra eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamış olan üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtma başarısı %96 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere ortalamadan farklılaşan tek üniversite Nişantaşı Üniversitesi olmuştur.

Ek 7’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.15, en küçük katsayı ise (-0.48) olmuştur. Katsayıların çoğunlukla negatif yönlü olduğu dağılımda, iş yükü ve memnuniyet arasında orta düzey ve neredeyse mutlak bir negatif yönlü ilişki söz konusudur.

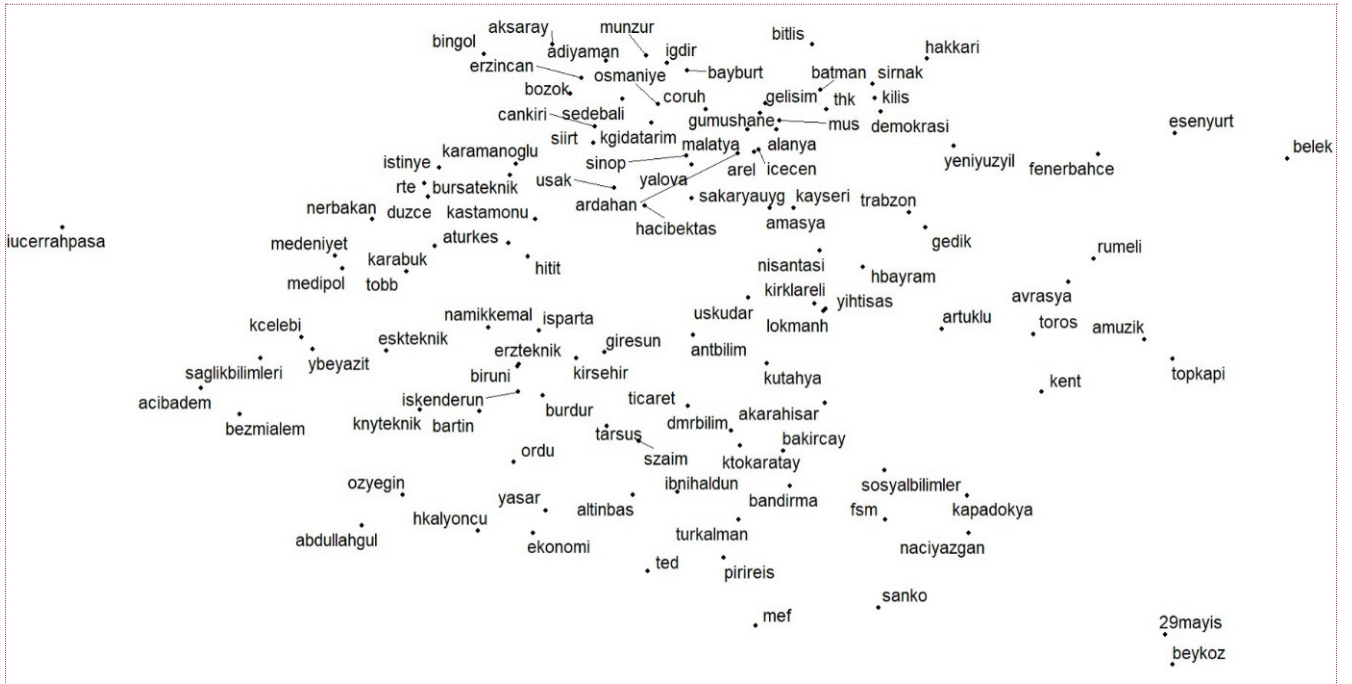
Şekil 21: İş Yükü ve Memnuniyet İlişkisi (2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler)

düşünceye ilham değişime yön

Şekil 22, akademik performans ve başarıya ilişkin parametreler (Kategori Y) ile akademik atmosfer ve memnuniyete ilişkin parametreler (Kategori Z) arasındaki ilişki bağlamında 2000 yılından sonra eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamış olan üniversitelerin dağılımlarını göstermektedir. İlgili analizin veri setindeki gerçekliği yansıtmaya başarısı %95 olarak hesaplanmıştır. Şekilden anlaşılacağı üzere İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi ve Beykoz Üniversitesi birbirlerine benzer karakteristikleri ile ortalamadan farklılaşmakta iken, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa farklı bir profil özelliği ile ortalamadan farklılaşmaktadır. Ek 7’de sunulan korelasyon analizi çıktılarına göre ise ilgili faktörler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 0.36’dır. Akademik başarı ve memnuniyet ilişkisinin ancak zayıf-orta düzey olduğu bu dağılımda, herhangi bir negatif korelasyon kurulamamış olması önemli bir bulgudur.

Şekil 22: Akademik Başarı ve Memnuniyet İlişkisi (2000 Yılından Sonra Kurulan Üniversiteler)

SONUÇ, DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Bu çalışma kapsamında, Türkiye'deki 185 devlet ve vakıf üniversitesinin akademik personelin iş yükü, akademik performansı ve memnuniyet düzeyine ilişkin verileri analiz edilmiştir. İlgili analizlerin gerçekleştirilmesinde kullanılan MDS analizinde, analiz başarı oranları %88 ile %99 aralığında değişmektedir. Buna göre MDS analizleri ile tatmin edici düzeyde sonuçlar alındığı söylenebilir. Hem MDS hem de korelasyon analizi sonuçları üzerinden değerlendirildiğinde, genel itibarıyla iş yükü ve akademik performans arasında negatif yönlü ilişkiler mevcuttur. Akademik başarı ve memnuniyet arasındaki ilişkiler de ağırlıklı olarak pozitif yönlüdür. Bununla birlikte bütün analizler genelinde değerlendirildiğinde, diğer üniversitelerden en çok farklılaşan üniversiteler, alfabetik sıraya göre; Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Beykoz Üniversitesi, Çağ Üniversitesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi ve Nişantaşı Üniversitesi olmuştur. Bu bölümde hem üniversitelerin özellikleri hem de değerlendirme parametreleri üzerinden her bir inceleme alanına ilişkin değerlendirmeler sunulmaktadır.

Veri setindeki bütün üniversitelere ilişkin değerlendirmeler

- İş yüküne göre yapılan incelemelerde hem iş yükü-akademik başarı ilişkisinde hem de iş yükü-memnuniyet ilişkisinde üniversitelerdeki farklılaşma düzeyi düşüktür.
- Ancak akademik başarı-memnuniyet ilişkisi üzerinden yapılan incelemenin sonuçları, farklılaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir.
- Ayrıca korelasyon analizi sonuçlarında, her üç alana ilişkin parametrelerin birbirleri ile olan korelasyonları sıfıra yakın düzeydedir.
- Hem farklılaşma düzeyindeki düşüklük hem de korelasyon katsayılarının minimal düzeyde oluşu, bütün üniversitelere yönelik aynı iş yükü, akademik başarı ve memnuniyet ölçümlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Araştırma üniversitelerine ilişkin değerlendirmeler

- Araştırma üniversitelerine yönelik değerlendirmelerde, farklılaşma yüksek düzeyde olmakla birlikte özellikle teknik üniversitelerde beklenen benzeşmenin yakalanamadığı görülmektedir,
- Korelasyon analizinde, bütün üniversitelere ilişkin yapılan değerlendirmeye kıyasla yüksek olan korelasyon katsayıları ise hala ilgili faktörler arasında zayıf düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir.
- Özellikle her üç alana yönelik değerlendirmelerde de ortak bir eğilimin yakalanamamış olması, araştırma üniversitelerinin çalışmalarına yönelik geliştirilen değerlendirme parametrelerinin üniversite-birim-araştırmacı bazlı olarak derinleştirilmesine dair bir ihtiyacı gündeme getirmektedir.

Devlet üniversitelerine ilişkin değerlendirmeler

- Devlet üniversitelerinde, iş yükü-akademik başarı arasındaki incelemeler görece yeni kurulan Ankara ve İstanbul'daki bazı devlet üniversiteleri dışında kalan üniversitelerin yüksek oranda benzerlik gösterdiği görülmektedir.
- Ancak iş yükü ve akademik başarı ile memnuniyete ilişkin kıyaslamalarda farklılaşmanın arttığı kaydedilmiştir. Buna göre memnuniyete ilişkin parametrelerdeki düzeylerin, devlet üniversiteleri özelinde iş yükü ve akademik başarı ile farklı şekillerde ilişki gösterdiği anlaşılmaktadır.
- Özellikle memnuniyet düzeyi parametreleri ile akademik başarı parametreleri arasındaki korelasyonun ancak orta düzeyde kalması, devlet üniversitelerindeki akademik başarı ile memnuniyet arasındaki ilişkinin geliştirilmesine yönelik efektif mekanizmalara ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Vakıf üniversitelerine ilişkin değerlendirmeler

- Vakıf üniversitelerine yönelik yapılan incelemelerin sonuçları, devlet üniversiteleri için gerçekleştirilen incelemelerin sonuçları ile benzerdir. Ancak özellikle iş yükü parametreleri ile diğer iki alana ilişkin parametreler arasındaki benzeşme ve korelasyon katsayılarındaki negatif yönlü ancak oldukça zayıf düzeydeki ilişki, vakıf üniversitelerindeki akademisyenlerin iş yükü bakımından dezavantajlı konumda olduğunu düşündürmektedir.
- Bununla birlikte korelasyon analizleri devlet üniversitelerindeki eğilimler ile oldukça benzer şekildedir. Ancak bütün alanlarda, daha düşük korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Bu durum, vakıf üniversiteleri özelinde yapılan incelemeleri gerekli ve yerinde kılmaktadır.
- Bu gereklilik ve yerindeliğe ek olarak vakıf üniversitelerine yönelik olarak gerçekleştirilecek çalışmalarda, iş yükü parametrelerinin daha derinlemesine ve özelleşmiş ölçümlere imkan verecek şekilde kurgulanması gerektiği anlaşılmaktadır.

İstanbul’daki üniversitelere ilişkin değerlendirmeler

- İstanbul’daki üniversitelere yönelik olarak gerçekleştirilen incelemeler, İstanbul’daki devlet üniversitelerinin akademik başarı ve memnuniyet ile iş yükü bağlamında vakıf üniversitelerinden anlamlı ölçüde farklılaştığını göstermektedir. Bu yöndeki bir gruplaşma, devlet üniversitelerindeki akademik başarının, ortalama iş yükündeki farklılaşma temelli olup memnuniyet ile bir ilişki geliştirdiğini göstermektedir.
- Ancak özellikle devlet üniversiteleri dahil hemen hemen bütün üniversitelerde iş yükü ve memnuniyet arasında farklılaşma düşük düzeydedir.
- Korelasyon analizlerinde de karşılaşılan bu durum, İstanbul’daki üniversitelerde iş yükü bakımından farklılaşmaların görece düşük olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte İstanbul’daki yaşamın kendine özgü sosyoekonomik koşullarının da akademisyenlerin memnuniyet düzeyleri üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

2000 yılından önce kurulmuş üniversitelere ilişkin değerlendirmeler

- Bu gruptaki üniversitelerin, iş yükü ve diğer iki gruptaki parametrelere göre dağılımında yalnızca birkaç vakıf üniversitesinin farklılaştığı görülmektedir. Buna istinaden devlet üniversitelerindeki benzeşmenin, 2000 yılından önce kurulan vakıf üniversitelerinde de görüldüğü ve her iki gruptaki üniversitelerin, vakıf-devlet üniversitesi ayrımına rağmen benzeşik bir profil sergilediği anlaşılmaktadır.
- Bu gruptaki üniversitelerde, akademik başarı ve memnuniyete ilişkin yüksek düzeydeki farklılaşmanın ise çoğunlukla vakıf üniversitelerinden kaynaklandığı görülmektedir.
- 2000 yılından önce kurulmuş olan üniversitelere ilişkin gerçekleştirilen korelasyon analizlerinde, hemen hemen tüm katsayılar ortaya düzey bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Tüm analizler içerisinde, ortalama korelasyon katsayısı büyüklüğünün en yüksek olduğu grup olan bu gruptaki üniversitelerin kurumsallaşma düzeyi ile mevcut değerlendirme kriterlerinin kapsamının uyduğu görülmektedir.

2000 yılından sonra kurulmuş üniversitelere ilişkin değerlendirmeler

- Bu gruptaki üniversiteler, kendilerinden önceki yıllarda kurulmuş üniversitelere göre daha yüksek bir farklılaşma göstermektedir. Bu durum gerek 21. yüzyıldaki üniversite algısı gerekse de ilgili kurumların kurumsallaşma süreçlerinin bir getirisi olarak anlaşılabilir.
- Ancak özellikle iş yükü ve akademik başarı ilişkisinde, Nişantaşı Üniversitesi'nin diğer üniversitelerden anlamlı ölçüde daha fazla farklılaştığı kaydedilmiştir. Buradan anlaşılabilceği üzere çoğunluğu vakıf üniversitelerinden oluşan bu grupta, iş yükü ve akademik başarı arasında anlamlı, ancak üretken olmayan bir ilişki kurulmuştur. Bu durum, anlamlı ve üretken olan bir ilişki eğilimine yönelik dönüşüme ilişkin ihtiyacı çağrıştırmaktadır.
- Tüm bunların yanı sıra 2000 yılından sonra kurulmuş olan üniversitelere ilişkin hesaplanan tüm korelasyon katsayıları, 2000 yılından önce kurulmuş olan üniversitelere ilişkin hesaplanan katsayılardan daha düşüktür. Bu durum, görece genç olan üniversitelere yönelik mevcut ve genel değerlendirme kriterlerinin yanı sıra kendi özgünlüklerini kapsayabilecek nitelikte özel incelemeler gerçekleştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

İş yükü – akademik başarı – memnuniyet ilişkisine dair değerlendirmeler

- Çalışma kapsamında, üç farklı başlık altında incelenen parametreler arasındaki ilişki üniversitelerin genel itibarıyla iş yükü ve akademik başarı ile memnuniyet değerlendirmelerinde benzeştiğini ortaya koymaktadır.
- Ancak memnuniyet ve akademik başarı arasındaki ilişki görece daha çok farklılaşmaktadır.
- Bu durum korelasyon katsayılarına ilişkin ortalamalardan da anlaşılabilir. Örneğin yedi farklı değerlendirme düzeyine göre her bir düzey için hesaplanan korelasyon katsayılarının ortalaması, mutlak değer içerisinde;
 - İş yükü ve akademik başarı ilişkisi için 0.15,
 - İş yükü ve memnuniyet ilişkisi için 0.16,
 - Memnuniyet ve akademik başarı ilişkisi için ise 0.32 şeklindedir.
- Yukarıdaki değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere akademik personelin memnuniyeti ile üniversitedeki akademik ortam, üniversite başarısı ve akademisyenin üniversite başarısına yaptığı katkı arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur.
- Hatta iş yüküne ilişkin değerlendirmeler, her zaman negatif yönlü korelasyon katsayılarına işaret etmelerine rağmen ortalamada memnuniyetin ve akademik başarının belirleyicisinin yine bu iki faktör olduğu anlaşılmaktadır.

Özetle çalışmanın sonuçları, ülkemizdeki üniversitelerin değerlendirilmesine yönelik özelleşmiş değerlendirme ölçütlerine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu çalışma ile öncelikle, gerçek anlamda, üniversitelerin nasıl değerlendirilmesine yönelik kabul gören parametreler ile mevcut kullanılan yöntem ve tekniklerin yeniden gözden geçirilmesi gerekliliği ortaya konulmaktadır. Dolayısıyla belirli kurum ve kuruluşlarca kullanılan değerlendirme parametrelerinin, yükseköğretim kurumlarını bütünüyle değerlendirebilecek ve resmedecek nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte üniversite bazlı olarak yapılan değerlendirmelere ek olarak değerlendirilecek alanların özgün karakteristiklerini kapsayabilecek tematik alan ve hatta araştırmacı bazlı olarak yapılacak yeni incelemelere ihtiyaç duyulduğu açıktır. Yakın geleceğe yönelik çalışmaların, bu hususları göz önünde bulundurarak uygun veri tabanlarının

geliştirilmesi ve dinamik ölçümler gerçekleştirebilecek analiz sistemlerinin kurulmasına yönelik bir gündeme sahip olunması yerinde olacaktır. Diğer yandan “araştırma üniversitelerinin” özelleşmiş bir bağlam içerisinde değerlendirilmesi sebebiyle mevcut uygulamanın bu kapsamdaki yükseköğretim kurumlarına bir yönelim tayin etmesi beklenir. Bu yönelim benzeşiklik düzeyinin artması ve belirli değişkenlerde bir örüntü oluşturması anlamına gelir. Ancak araştırma üniversiteleri, bu yönelim (araştırma) sürecine tam anlamıyla giremediği gibi dağınık bir görünüm sergilemektedir. Dolayısıyla bu çalışma, ayrıca araştırma üniversiteleri adı ile kurgulanmış bu tür bir uygulamanın yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacını da ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

düşünceye ilham değişime yön

- Aviles, G., Montero, J. M., & Sanchis-Marco, L. (2020). Extreme downside risk co-movement in commodity markets during distress periods: a multidimensional scaling approach. *The European Journal of Finance*, 26(2). doi:10.1080/1351847X.2020.1724171
- Bache, S. M., Wickham, H., & Henry, L. (2022). magrittr: A Forward-Pipe Operator for R Cran. <https://cran.r-project.org/web/packages/magrittr/index.html> adresinden alındı.
- Bolar, K. (2019). STAT: Interactive Document for Working with Basic Statistical Analysis. Cran R. <https://cran.r-project.org/web/packages/STAT/index.html> adresinden alındı.
- Hauke, J., & Kossowski, T. (2011). Comparison of values of Pearson's and Spearman's correlation coefficients on the same sets of data. *QUAESTIONES GEOGRAPHICAE*, 30(2). doi: 10.2478/v10117-011-0021-1
- Karadağ, E., & Yücel, C. (2023). Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması. Üniar Yayınları.
- Kassambara, A. (2023). ggpubr: 'ggplot2' Based Publication Ready Plots. Cran R. <https://cran.r-project.org/web/packages/ggpubr/index.html> adresinden alındı.
- Li, T., Yin, Q., Song, R., Gao, M., & Chen, Y. (2019). Multidimensional scaling method for prediction of lysine glycation sites. *Computing*, 101. doi:10.1007/s00607-019-00710-x
- Muça, M., & Dhame, A. (2019). Multidimensional scaling as a tool to analyze the structure in datasets. *ROMAI J*, 15(2).
- Swayne, D. F., Littman, M. L., Dean, N., Hofmann, H., & Chen, L. (2008). Data Visualization With Multidimensional Scaling. *Journal of Computational and Graphical Statistics*, 17(2), 442-472. doi:10.1198/106186008X318440
- URAP. (2023). URAP Türkiye Sıralaması.
- Wickham, H., François, R., Henry, L., Müller, K., & Vaughan, D. (2023). dplyr: A Grammar of Data Manipulation. Cran R. <https://cran.r-project.org/web/packages/dplyr/index.html> adresinden alındı
- Yiğit, T. (2019). Vakıf Yükseköğretim Kurumları'nın Akademik Üretkenliklerine Yönelik Analitik Bir Çalışma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 9(2). doi: 10.5961/jhes.2019.331
- YÖK. (2023). Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu. Ankara: Üniversite İzleme ve Değerlendirme Komisyonu.
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2024). Öğrenci Sayıları Raporu. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alındı.

EKLER

düşünceye ilham
değişime yön

Ek 1: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (Bütün Üniversiteler)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.13	0.01	0.69	0.85	0.08	0.03	0.4	0.06	0.01	0.04	0.03	0.08	0.05	0.07	0.08	0.09	0.05	0.06	0.04	0.08	0.09	0.03
x2	0.13	1	0.34	0.71	0.11	0.6	0.36	0.48	0.04	0.07	0.02	0.09	0.04	0.03	0.01	0.08	0.04	0.07	0.02	0.09	0.06	0.07	0.08
x3	0.01	0.34	1	0.41	-0.06	0.1	0.7	0.15	0.08	0.09	0.02	0.05	0.01	0.08	0.09	0.02	0.04	0.06	0.08	0.05	0.02	0.07	0.04
x4	0.69	0.71	0.41	1	0.58	0.44	0.4	0.62	0.05	0.09	0.06	0.08	0.04	0.07	0.01	0.09	0.02	0.08	0.01	0.06	0.09	0.02	0.05
x5	0.85	0.11	-0.06	0.58	1	0.41	0.24	0.69	0.08	0.07	0.04	0.03	0.09	0.02	0.07	0.01	0.09	0.05	0.07	0.03	0.09	0.06	0.05
x6	0.08	0.6	0.1	0.44	0.41	1	0.64	0.9	0.06	0.03	0.09	0.04	0.05	0.01	0.08	0.03	0.09	0.02	0.05	0.08	0.01	0.09	0.04
x7	0.03	0.36	0.7	0.4	0.24	0.64	1	0.66	0.04	0.01	0.08	0.03	0.05	0.07	0.09	0.01	0.02	0.03	0.05	0.07	0.04	0.02	0.07
x8	0.4	0.48	0.15	0.62	0.69	0.9	0.66	1	0.08	0.04	0.09	0.07	0.03	0.08	0.04	0.09	0.07	0.05	0.09	0.04	0.08	0.01	0.09
y1	0.06	0.04	0.08	0.05	0.08	0.06	0.04	0.08	1	0.07	0.09	0.01	0.05	0.08	0.09	0.03	0.02	0.01	0.04	0.06	0.05	0.03	0.04
y2	0.01	0.07	0.09	0.09	0.07	0.03	0.01	0.04	0.07	1	0.02	0.09	0.08	0.06	0.09	0.05	0.07	0.08	0.02	0.05	0.04	0.01	0.09
y3	0.04	0.02	0.02	0.06	0.04	0.09	0.08	0.09	0.09	0.02	1	0.07	0.01	0.05	0.06	0.09	0.03	0.05	0.08	0.02	0.06	0.07	0.01
y4	0.03	0.09	0.05	0.08	0.03	0.04	0.03	0.07	0.01	0.09	0.07	1	0.04	0.07	0.09	0.02	0.05	0.08	0.03	0.09	0.01	0.05	0.02
y5	0.08	0.04	0.01	0.04	0.09	0.05	0.05	0.03	0.05	0.08	0.01	0.04	1	0.07	0.08	0.02	0.01	0.03	0.08	0.04	0.03	0.09	0.01
y6	0.05	0.03	0.08	0.07	0.02	0.01	0.07	0.08	0.08	0.06	0.05	0.07	0.07	1	0.01	0.04	0.09	0.07	0.03	0.04	0.02	0.09	0.08
y7	0.07	0.01	0.09	0.01	0.07	0.08	0.09	0.04	0.09	0.09	0.06	0.09	0.08	0.01	1	0.08	0.05	0.04	0.07	0.09	0.03	0.01	0.05
y8	0.08	0.08	0.02	0.09	0.01	0.03	0.01	0.09	0.03	0.05	0.09	0.02	0.02	0.04	0.08	1	0.08	0.03	0.06	0.01	0.09	0.08	0.09
z1	0.09	0.04	0.04	0.02	0.09	0.09	0.02	0.07	0.02	0.07	0.03	0.05	0.01	0.09	0.05	0.08	1	0.06	0.04	0.03	0.07	0.09	0.08
z2	0.05	0.07	0.06	0.08	0.07	0.02	0.03	0.05	0.01	0.08	0.05	0.08	0.03	0.07	0.04	0.05	0.06	1	0.08	0.05	0.01	0.09	0.08
z3	0.06	0.02	0.08	0.01	0.07	0.05	0.05	0.09	0.04	0.02	0.08	0.03	0.08	0.03	0.07	0.06	0.04	0.08	1	0.03	0.06	0.09	0.09
z4	0.04	0.09	0.05	0.06	0.03	0.08	0.07	0.04	0.06	0.05	0.02	0.09	0.04	0.04	0.09	0.01	0.03	0.05	0.03	1	0.09	0.06	0.84
z5	0.08	0.06	0.02	0.09	0.09	0.01	0.04	0.08	0.05	0.04	0.06	0.01	0.03	0.02	0.03	0.09	0.07	0.01	0.06	0.09	1	0.07	0.09
z6	0.09	0.07	0.07	0.02	0.06	0.09	0.02	0.01	0.03	0.01	0.07	0.05	0.09	0.09	0.01	0.08	0.09	0.09	0.09	0.06	0.07	1	0.09
z7	0.03	0.08	0.04	0.05	0.05	0.04	0.02	0.09	0.04	0.09	0.01	0.02	0.01	0.08	0.05	0.09	0.08	0.08	0.09	0.84	0.09	0.09	1

Ek 2: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (Araştırma Üniversiteleri)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.24	0.01	0.55	0.95	-0.34	-0.43	-0.2	0.15	0.23	0.11	0.28	0.05	0.21	0.19	0.27	0.24	0.29	0.13	0.17	0.1	0.12	0.16
x2	0.24	1	0.46	0.87	0.35	0.56	0.22	0.58	0.28	0.22	0.05	0.2	0.12	0.09	0.18	0.26	0.07	0.03	0.15	0.11	0.08	0.17	0.3
x3	0.01	0.46	1	0.57	0.11	0.52	0.75	0.55	0.29	0.03	0.19	0.17	0.07	0.24	0.23	0.02	0.05	0.1	0.14	0.12	0.09	0.06	0.21
x4	0.55	0.87	0.57	1	0.61	0.32	0.14	0.4	0.21	0.1	0.22	0.03	0.28	0.05	0.18	0.15	0.29	0.04	0.08	0.27	0.17	0.06	0.12
x5	0.95	0.35	0.11	0.61	1	-0.17	-0.28	-0.03	0.11	0.27	0.09	0.2	0.13	0.04	0.26	0.02	0.28	0.16	0.07	0.05	0.11	0.12	0.08
x6	-0.34	0.56	0.52	0.32	-0.17	1	0.79	0.97	0.06	0.1	0.19	0.04	0.09	0.08	0.28	0.01	0.25	0.12	0.3	0.09	0.24	0.13	0.16
x7	-0.43	0.22	0.75	0.14	-0.28	0.79	1	0.77	0.28	0.08	0.06	0.1	0.14	0.22	0.12	0.05	0.17	0.09	0.03	0.3	0.18	0.11	0.1
x8	-0.2	0.58	0.55	0.4	-0.03	0.97	0.77	1	0.24	0.05	0.17	0.02	0.13	0.18	0.15	0.27	0.09	0.22	0.11	0.06	0.23	0.04	0.15
y1	0.15	0.28	0.29	0.21	0.11	0.06	0.28	0.24	1	0.02	0.05	0.04	0.12	0.27	0.06	0.03	0.13	0.17	0.24	0.1	0.25	0.08	0.3
y2	0.23	0.22	0.03	0.1	0.27	0.1	0.08	0.05	0.02	1	0.04	0.18	0.05	0.16	0.21	0.3	0.18	0.14	0.07	0.23	0.11	0.29	0.19
y3	0.11	0.05	0.19	0.22	0.09	0.19	0.06	0.17	0.05	0.04	1	0.29	0.03	0.06	0.2	0.11	0.18	0.26	0.09	0.14	0.22	0.08	0.24
y4	0.28	0.2	0.17	0.03	0.2	0.04	0.1	0.02	0.04	0.18	0.29	1	0.06	0.09	0.07	0.03	0.15	0.07	0.27	0.11	0.08	0.12	0.14
y5	0.05	0.12	0.07	0.28	0.13	0.09	0.14	0.13	0.12	0.05	0.03	0.06	1	0.27	0.19	0.18	0.15	0.1	0.08	0.14	0.16	0.07	0.18
y6	0.21	0.09	0.24	0.05	0.04	0.08	0.22	0.18	0.27	0.16	0.06	0.09	0.27	1	0.04	0.11	0.09	0.2	0.17	0.03	0.06	0.19	0.18
y7	0.19	0.18	0.23	0.18	0.26	0.28	0.12	0.15	0.06	0.21	0.2	0.07	0.21	0.04	1	0.07	0.12	0.06	0.21	0.09	0.13	0.27	0.03
y8	0.27	0.26	0.02	0.15	0.02	0.01	0.05	0.27	0.03	0.3	0.11	0.03	0.19	0.11	0.07	1	0.26	0.14	0.08	0.13	0.1	0.2	0.09
z1	0.24	0.07	0.05	0.29	0.28	0.25	0.17	0.09	0.13	0.18	0.18	0.15	0.18	0.09	0.12	0.26	1	0.06	0.03	0.25	0.11	0.27	0.23
z2	0.29	0.03	0.1	0.04	0.16	0.12	0.09	0.22	0.17	0.14	0.26	0.07	0.15	0.2	0.06	0.14	0.06	1	0.21	0.2	0.17	0.04	0.3
z3	0.13	0.15	0.14	0.08	0.07	0.3	0.03	0.11	0.24	0.07	0.09	0.27	0.1	0.17	0.21	0.08	0.03	0.21	1	0.19	0.27	0.06	0.24
z4	0.17	0.11	0.12	0.27	0.05	0.09	0.3	0.06	0.1	0.23	0.14	0.11	0.08	0.03	0.09	0.13	0.25	0.2	0.19	1	0.29	0.05	0.09
z5	0.1	0.08	0.09	0.17	0.11	0.24	0.18	0.23	0.25	0.11	0.22	0.08	0.14	0.06	0.13	0.1	0.11	0.17	0.27	0.29	1	0.16	0.08
z6	0.12	0.17	0.06	0.06	0.12	0.13	0.11	0.04	0.08	0.29	0.08	0.12	0.16	0.19	0.27	0.2	0.27	0.04	0.06	0.05	0.16	1	0.09
z7	0.16	0.3	0.21	0.12	0.08	0.16	0.1	0.15	0.3	0.19	0.24	0.14	0.07	0.18	0.03	0.09	0.23	0.3	0.24	0.09	0.08	0.09	1

Ek 3: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (Devlet Üniversiteleri)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.22	-0.11	0.76	0.9	0.17	-0.02	0.51	-0.36	0.03	0.25	-0.21	-0.39	-0.13	0	-0.26	-0.51	-0.4	-0.44	-0.18	-0.44	-0.47	-0.43
x2	0.22	1	0.36	0.7	0.18	0.58	0.28	0.44	0.03	0.08	0.25	-0.21	0.11	0.05	0.11	0.05	-0.02	0.04	-0.02	0.02	0.03	-0.02	0.02
x3	-0.11	0.36	1	0.29	-0.15	0.16	0.7	0.16	0.25	0.25	0.16	0.51	0.25	0.11	0.3	0.28	0.2	0.16	0.15	0.04	0.24	0.26	0.2
x4	0.76	0.7	0.29	1	0.68	0.45	0.28	0.66	-0.21	-0.21	-0.25	-0.16	-0.2	-0.23	-0.14	-0.23	-0.35	-0.24	-0.3	-0.11	-0.26	-0.3	-0.27
x5	0.9	0.18	-0.15	0.68	1	0.41	0.15	0.71	-0.4	-0.38	-0.4	-0.5	-0.41	-0.37	-0.39	-0.44	-0.54	-0.44	-0.48	-0.21	-0.53	-0.54	-0.49
x6	0.17	0.58	0.16	0.45	0.41	1	0.66	0.87	-0.13	-0.07	-0.15	-0.19	-0.07	-0.13	-0.09	-0.15	-0.13	-0.12	-0.09	0.01	-0.23	-0.17	-0.12
x7	-0.02	0.28	0.7	0.28	0.15	0.66	1	0.63	0	0.04	-0.08	0.13	0.03	0.08	0.08	0.01	0.05	-0.01	0.04	0.02	-0.04	0.04	0.02
x8	0.51	0.44	0.16	0.66	0.71	0.87	0.63	1	-0.26														

Ek 4: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (Vakıf Üniversiteleri)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.11	0.08	0.64	0.86	0.14	0.18	0.46	0.22	0.29	0.18	0.22	0.19	0.22	0.29	0.23	0.24	0.21	0.29	0.2	0.26	0.22	0.21
x2	0.11	1	0.45	0.75	-0.07	0.43	0.38	0.31	0.28	0.13	0.26	0.18	0.25	0.23	0.27	0.29	0.25	0.23	0.2	0.23	0.18	0.18	0.21
x3	0.08	0.45	1	0.57	0.01	0.14	0.76	0.23	0.28	0.23	0.19	0.28	0.07	0.17	0.18	0.12	0.29	0.27	0.18	0.18	0.18	0.19	0.16
x4	0.64	0.75	0.57	1	0.43	0.36	0.51	0.51	0.27	0.25	0.26	0.27	0.24	0.2	0.19	0.19	0.26	0.24	0.27	0.2	0.2	0.24	0.22
x5	0.86	-0.07	0.01	0.43	1	0.43	0.35	0.72	0.27	0.2	0.3	0.24	0.11	0.15	0.12	0.01	0.24	0.22	0.26	0.22	0.22	0.2	0.29
x6	0.14	0.43	0.14	0.36	0.43	1	0.64	0.9	0.24	0.27	0.21	0.2	0.19	0.37	0.23	0.3	0.2	0.29	0.21	0.23	0.2	0.2	0.29
x7	0.18	0.38	0.76	0.51	0.35	0.64	1	0.71	0.28	0.28	0.24	0.27	0.07	0.41	0.22	0.21	0.29	0.21	0.22	0.22	0.09	0.25	0.13
x8	0.46	0.31	0.23	0.51	0.72	0.9	0.71	1	0.26	0.24	0.26	0.31	0.34	0.53	0.46	0.49	0.29	0.3	0.3	0.23	0.42	0.42	0.33
y1	-0.46	0.12	-0.06	-0.24	-0.51	-0.19	-0.17	-0.38	1	0.82	0.89	0.51	0.91	0.76	0.78	0.91	0.41	0.37	0.52	0.33	0.43	0.39	0.55
y2	-0.42	-0.03	-0.07	-0.33	-0.39	-0.18	-0.19	-0.35	0.82	1	0.86	0.41	0.89	0.71	0.67	0.87	0.37	0.37	0.54	0.5	0.48	0.37	0.67
y3	-0.47	0	-0.14	-0.34	-0.5	-0.23	-0.25	-0.43	0.89	0.86	1	0.49	0.9	0.87	0.78	0.94	0.52	0.54	0.43	0.21	0.53	0.56	0.49
y4	-0.42	0.08	0.37	-0.1	-0.45	-0.23	0.16	-0.31	0.51	0.41	0.49	1	0.56	0.41	0.51	0.64	0.33	0.5	0.21	0.21	0.47	0.37	0.36
y5	-0.36	0.11	0.07	-0.16	-0.41	-0.19	-0.07	-0.34	0.91	0.89	0.9	0.56	1	0.71	0.74	0.93	0.43	0.48	0.32	0.24	0.43	0.45	0.39
y6	-0.42	-0.15	-0.32	-0.44	-0.46	-0.37	-0.41	-0.53	0.76	0.71	0.87	0.41	0.71	1	0.66	0.82	0.39	0.37	0.36	0.26	0.38	0.46	0.38
y7	-0.57	0.12	-0.07	-0.28	-0.63	-0.23	-0.22	-0.46	0.78	0.67	0.78	0.51	0.74	0.66	1	0.85	0.55	0.67	0.44	0.4	0.62	0.58	0.55
y8	-0.54	-0.01	-0.04	-0.35	-0.58	-0.3	-0.21	-0.49	0.91	0.87	0.94	0.64	0.93	0.82	0.85	1	0.51	0.58	0.4	0.33	0.55	0.55	0.5
z1	-0.58	0	-0.04	-0.32	-0.56	-0.12	-0.12	-0.32	0.41	0.37	0.52	0.33	0.43	0.39	0.55	0.51	1	0.8	0.88	0.9	0.87	0.9	0.96
z2	-0.6	0.12	0.12	-0.22	-0.57	-0.09	-0.03	-0.3	0.45	0.37	0.54	0.5	0.48	0.37	0.67	0.58	0.8	1	0.7	0.73	0.89	0.78	0.86
z3	-0.45	-0.07	-0.12	-0.3	-0.41	-0.14	-0.18	-0.3	0.3	0.26	0.43	0.21	0.32	0.36	0.44	0.4	0.88	0.7	1	0.89	0.81	0.93	0.93
z4	-0.47	-0.02	-0.06	-0.26	-0.43	-0.09	-0.1	-0.23	0.26	0.16	0.31	0.21	0.24	0.26	0.4	0.33	0.9	0.73	0.89	1	0.79	0.84	0.93
z5	-0.63	0.07	0.04	-0.29	-0.61	-0.09	-0.09	-0.32	0.43	0.48	0.53	0.47	0.43	0.38	0.62	0.55	0.87	0.89	0.81	0.79	1	0.9	0.93
z6	-0.59	-0.05	-0.13	-0.38	-0.57	-0.2	-0.25	-0.42	0.39	0.37	0.56	0.37	0.45	0.46	0.58	0.55	0.9	0.78	0.93	0.84	0.9	1	0.95
z7	-0.59	0	-0.04	-0.32	-0.56	-0.12	-0.13	-0.33	0.38	0.32	0.49	0.36	0.39	0.38	0.55	0.5	0.96	0.86	0.93	0.93	0.93	0.95	1

Ek 5: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (İstanbul’daki Üniversiteler)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.3	0.06	0.69	0.88	0.25	0.15	0.49	-0.25	-0.21	-0.27	-0.37	-0.23	-0.16	-0.44	-0.35	-0.58	-0.58	-0.55	-0.37	-0.68	-0.6	-0.59
x2	0.3	1	0.4	0.85	0.15	0.61	0.38	0.53	0.13	0.01	0.02	0.05	0.2	-0.14	0.08	-0.01	0.01	0.07	-0.13	0.08	0.08	-0.12	0.01
x3	0.06	0.4	1	0.48	-0.09	0.11	0.71	0.18	0.06	0.11	0.02	0.56	0.3	-0.21	0.08	0.21	0.1	0.24	-0.03	0.03	0.16	-0.01	0.11
x4	0.69	0.85	0.48	1	0.5	0.56	0.49	0.66	-0.06	-0.12	-0.15	-0.06	0.05	-0.25	-0.19	-0.17	-0.26	-0.21	-0.37	-0.13	-0.28	-0.4	-0.27
x5	0.88	0.15	-0.09	0.5	1	0.47	0.23	0.69	-0.34	-0.25	-0.36	-0.44	-0.31	-0.19	-0.52	-0.43	-0.62	-0.58	-0.48	-0.33	-0.65	-0.61	-0.58
x6	0.25	0.61	0.11	0.56	0.47	1	0.59	0.93	-0.16	-0.21	-0.26	-0.25	-0.1	-0.28	-0.27	-0.32	-0.2	-0.15	-0.15	0.04	-0.09	-0.27	-0.13
x7	0.15	0.38	0.71	0.49	0.23	0.59	1	0.65	-0.15	-0.16	-0.22	0.21	0.05	-0.36	-0.18	-0.13	-0.09	0.02	-0.12	-0.03	-0.01	-0.21	-0.06
x8	0.49	0.53	0.18	0.66	0.69	0.93	0.65	1	-0.25	-0.24	-0.33	-0.28	-0.15	-0.34	-0.39	-0.37	-0.34	-0.28	-0.29	-0.06	-0.26	-0.43	-0.28
y1	-0.25	0.13	0.06	-0.06	-0.34	-0.16	-0.15	-0.25	1	0.75	0.83	0.43	0.81	0.74	0.71	0.78	0.37	0.43	0.53	0.41	0.45	0.36	0.29
y2	-0.21	0.01	0.11	-0.12	-0.25	-0.21	-0.16	-0.24	0.75	1	0.85	0.5	0.88	0.67	0.69	0.88	0.48	0.48	0.53	0.16	0.54	0.48	0.39
y3	-0.27	0.02	0.02	-0.15	-0.36	-0.26	-0.22	-0.33	0.83	0.85	1	0.51	0.84	0.82	0.79	0.92	0.53	0.53	0.39	0.2	0.51	0.54	0.45
y4	-0.37	0.05	0.56	-0.06	-0.44	-0.25	0.21	-0.28	0.43	0.5	0.51	1	0.59	0.32	0.58	0.72	0.41	0.52	0.24	0.17	0.47	0.33	0.38
y5	-0.23	0.2	0.3	0.05	-0.31	-0.1	0.05	-0.15	0.81	0.88	0.84	0.59	1	0.56	0.68	0.86	0.45	0.54	0.34	0.13	0.47	0.43	0.41
y6	-0.16	-0.14	-0.21	-0.25	-0.19	-0.28	-0.36	-0.34	0.74	0.67	0.82	0.32	0.56	1	0.6	0.71	0.28	0.24	0.2	0.11	0.27	0.34	0.21
y7	-0.44	0.08	0.08	-0.19	-0.52	-0.27	-0.18	-0.39	0.71	0.69	0.79	0.58	0.68	0.6	1	0.81	0.61	0.67	0.47	0.31	0.62	0.6	0.55
y8	-0.35	-0.01	0.21	-0.17	-0.43	-0.32	-0.13	-0.37	0.78	0.88	0.92	0.72	0.86	0.71	0.81	1	0.52	0.59	0.41	0.23	0.54	0.54	0.49
z1	-0.58	0.01	0.1	-0.26	-0.62	-0.2	-0.09	-0.34	0.37	0.43	0.53	0.41	0.45	0.28	0.61	0.52	1	0.82	0.85	0.71	0.9	0.84	0.92
z2	-0.58	0.07	0.24	-0.21	-0.58	-0.15	0.02	-0.28	0.43	0.48	0.53	0.52	0.54	0.24	0.67	0.59	0.82	1	0.72	0.7	0.87	0.71	0.89
z3	-0.55	-0.13	-0.03	-0.37	-0.48	-0.15	-0.12	-0.29	0.23	0.35	0.39	0.24	0.34	0.2	0.47	0.41	0.85	0.72	1	0.75	0.8	0.85	0.9
z4	-0.37	0.08	0.03	-0.13	-0.33	0.04	-0.03	-0.06	0.16	0.16	0.2	0.17	0.13	0.11	0.31	0.23	0.71	0.7	0.75	1	0.7	0.66	0.85
z5	-0.68	0.08	0.16	-0.28	-0.65	-0.09	-0.01	-0.26	0.36	0.43	0.51	0.47	0.47	0.27	0.62	0.54	0.9	0.87	0.8	0.7	1	0.84	0.93
z6	-0.6	-0.12	-0.01	-0.4	-0.61	-0.27	-0.21	-0.43	0.36	0.42	0.54	0.33	0.43	0.34	0.6	0.54	0.84	0.71	0.85	0.66	0.84	1	0.88
z7	-0.59	0.01	0.11	-0.27	-0.58	-0.13	-0.06	-0.28	0.29	0.39	0.45	0.38	0.41	0.21	0.55	0.49	0.92	0.89	0.9	0.85	0.93	0.88	1

Ek 6: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (2000 Öncesinde Açılmış Üniversiteler)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.27	-0.14	0.73	0.86	-0.06	-0.26	0.2	-0.47	-0.49	-0.48	-0.43	-0.51	-0.25	-0.44	-0.49	-0.58	-0.46	-0.51	-0.2	-0.45	-0.49	-0.46
x2	0.27	1	0.27	0.77	0.31	0.55	0.26	0.52	-0.12	-0.12	-0.15	-0.25	-0.04	-0.26	-0.12	-0.19	-0.18	-0.12	-0.11	-0.07	-0.13	-0.12	-0.12
x3	-0.14	0.27	1	0.3	-0.13	0.2	0.6	0.19	0.19	0.28	0.19	0.35	0.22	0.12	0.18	0.22	0.04	0.09	0.11	-0.05	0.15	0.25	0.1
x4	0.73	0.77	0.3	1	0.67	0.33	0.15	0.49	-0.32	-0.3	-0.33	-0.36	-0.3	-0.27	-0.32	-0.38	-0.43	-0.36	-0.32	-0.18	-0.33	-0.3	-0.33
x5	0.86	0.31	-0.13	0.67	1	0.3	0.08	0.51	-0.58	-0.53	-0.6	-0.55	-0.58	-0.39	-0.53	-0.61	-0.54	-0.53	-0.42	-0.22	-0.47	-0.51	-0.47
x6	-0.06	0.55	0.2	0.33	0.3	1	0.79	0.94	-0.19	-0.1	-0.2	-0.36	-0.06	-0.38	-0.1	-0.25	0	-0.11	0.14	0.01	-0.06	0	0.01
x7	-0.26	0.26	0.6	0.15	0.08	0.79	1	0.74	-0.05	0.06	-0.06	-0.07	0.06	-0.22	0.01	-0.07	0.08	-0.01	0.2	-0.01	0.07	0.16	0.09
x8	0.2	0.52	0.19	0.49	0.51	0.94	0.74	1	-0.31	-0.22	-0.33	-0											

Ek 7: Veri Setindeki Parametreler Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Katsayıları (2000 Sonrasında Açılmış Üniversiteler)

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	y1	y2	y3	y4	y5	y6	y7	y8	z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7
x1	1	0.07	0.16	0.68	0.83	-0.02	0.12	0.39	-0.14	-0.18	-0.2	-0.22	-0.19	-0.14	-0.27	-0.21	-0.46	-0.37	-0.4	-0.31	-0.45	-0.48	-0.43
x2	0.07	1	0.38	0.68	0.02	0.63	0.41	0.46	-0.03	-0.06	-0.07	0.05	0.12	-0.15	0.01	-0.09	0.12	0.15	0.07	0.1	0.13	0.06	0.11
x3	0.16	0.38	1	0.51	0.06	0.14	0.81	0.25	-0.02	-0.09	-0.17	0.43	0.02	-0.24	-0.03	-0.03	0.03	0.02	-0.04	-0.01	0	-0.05	0.01
x4	0.68	0.68	0.51	1	0.54	0.36	0.45	0.59	-0.13	-0.23	-0.24	0.01	-0.09	-0.25	-0.16	-0.21	-0.2	-0.12	-0.21	-0.11	-0.17	-0.26	-0.18
x5	0.83	0.02	0.06	0.54	1	0.31	0.24	0.69	-0.26	-0.22	-0.25	-0.26	-0.28	-0.21	-0.34	-0.29	-0.45	-0.34	-0.39	-0.28	-0.46	-0.47	-0.42
x6	-0.02	0.63	0.14	0.36	0.31	1	0.54	0.84	-0.25	-0.19	-0.22	-0.13	-0.1	-0.26	-0.19	-0.26	0.03	0.05	-0.01	0.07	0	-0.03	0.02
x7	0.12	0.41	0.81	0.45	0.24	0.54	1	0.6	-0.11	-0.14	-0.2	0.29	-0.01	-0.27	-0.09	-0.1	0.03	0.03	-0.06	0.01	-0.04	-0.08	-0.01
x8	0.39	0.46	0.25	0.59	0.69	0.84	0.6	1	-0.31	-0.28	-0.32	-0.11	-0.22	-0.35	-0.27	-0.32	-0.15	-0.07	-0.18	-0.03	-0.17	-0.22	-0.14
y1	-0.14	-0.03	-0.02	-0.13	-0.26	-0.25	-0.11	-0.31	1	0.81	0.85	0.49	0.83	0.81	0.7	0.92	0.31	0.27	0.27	0.3	0.22	0.29	0.28
y2	-0.18	-0.06	-0.09	-0.23	-0.22	-0.19	-0.14	-0.28	0.81	1	0.86	0.38	0.86	0.79	0.59	0.87	0.2	0.21	0.2	0.17	0.15	0.2	0.19
y3	-0.2	-0.07	-0.17	-0.24	-0.25	-0.22	-0.2	-0.32	0.85	0.86	1	0.43	0.82	0.91	0.68	0.92	0.3	0.31	0.27	0.24	0.23	0.29	0.28
y4	-0.22	0.05	0.43	0.01	-0.26	-0.13	0.29	-0.11	0.49	0.38	0.43	1	0.44	0.35	0.48	0.61	0.35	0.33	0.26	0.27	0.33	0.32	0.34
y5	-0.19	0.12	0.02	-0.09	-0.28	-0.1	-0.01	-0.22	0.83	0.86	0.82	0.44	1	0.68	0.58	0.84	0.36	0.34	0.32	0.3	0.3	0.32	0.34
y6	-0.14	-0.15	-0.24	-0.25	-0.21	-0.26	-0.27	-0.35	0.81	0.79	0.91	0.35	0.68	1	0.6	0.86	0.21	0.17	0.18	0.15	0.13	0.21	0.17
y7	-0.27	0.01	-0.03	-0.16	-0.34	-0.19	-0.09	-0.27	0.7	0.59	0.68	0.48	0.58	0.6	1	0.8	0.36	0.33	0.25	0.32	0.28	0.32	0.32
y8	-0.21	-0.09	-0.03	-0.21	-0.29	-0.26	-0.1	-0.32	0.92	0.87	0.92	0.61	0.84	0.86	0.8	1	0.35	0.33	0.29	0.31	0.27	0.33	0.32
z1	-0.46	0.12	0.03	-0.2	-0.45	0.03	0.03	-0.15	0.31	0.2	0.3	0.35	0.36	0.21	0.36	0.35	1	0.75	0.89	0.86	0.87	0.88	0.95
z2	-0.37	0.15	0.02	-0.12	-0.34	0.05	0.03	-0.07	0.27	0.21	0.31	0.33	0.34	0.17	0.33	0.33	0.75	1	0.72	0.72	0.83	0.69	0.84
z3	-0.4	0.07	-0.04	-0.21	-0.39	-0.01	-0.06	-0.18	0.27	0.2	0.27	0.26	0.32	0.18	0.25	0.29	0.89	0.72	1	0.83	0.84	0.86	0.93
z4	-0.31	0.1	-0.01	-0.11	-0.28	0.07	0.01	-0.03	0.3	0.17	0.24	0.27	0.3	0.15	0.32	0.31	0.86	0.72	0.83	1	0.8	0.82	0.92
z5	-0.45	-0.13	0	-0.17	-0.46	0	-0.04	-0.17	0.22	0.15	0.23	0.33	0.3	0.13	0.28	0.27	0.87	0.83	0.84	0.8	1	0.87	0.93
z6	-0.48	0.06	-0.05	-0.26	-0.47	-0.03	-0.08	-0.22	0.29	0.2	0.29	0.32	0.32	0.21	0.32	0.33	0.88	0.69	0.86	0.82	0.87	1	0.92
z7	-0.43	0.11	0.01	-0.18	-0.42	0.02	-0.01	-0.14	0.28	0.19	0.28	0.34	0.34	0.17	0.32	0.32	0.95	0.84	0.93	0.92	0.93	0.92	1

YAZAR HAKKINDA

Talip Yiğit, Lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesinde tamamladı. 2009 yılında Erciyes Üniversitesinde yüksek lisans ve 2015’de Hacettepe Üniversitesinde doktora eğitimlerini tamamladı. 2016 yılında İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi bünyesinde tam zamanlı öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı. Bu süre zarfında ulusal ve uluslararası makaleler, kitap/kitap bölümleri ve proje çalışmalarını tamamladı. Son yıllarda, akademik çalışmalarını büyük veri tabanlı karmaşık sistemlerin gelişimi ve seyri ile yaşam paternlerine yönelik modellemeler üzerine yoğunlaştıran Yiğit, ayrıca yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi sistemi, akademik verimlilik ve bilimsel bilginin dönüştürme potansiyeline ilişkin veri temelli akademik çalışmalar yürüttü. Özellikle Türkiye büyük verisi ile Alzheimer ve demans grubu hastalıkların tanı öncesi ve sonrası gelişimine yönelik gerçekleştirmiş olduğu çalışmalar, önemli uluslararası dergilerde yayınlandı. Güncel olarak, geleceğin yeni nesil eğitim modelleri üzerine çalışmalarını sürdürmesinin yanı sıra İstanbul 29 Mayıs Üniversitesinin kalite birimi koordinatörlüğü görevini de sürdürmektedir.

